25րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6720 — 12 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1908 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 22 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1326 — 25 Février 1908 — 25me année № 6720

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	80 Ղրշ.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	45 »
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	108 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	25 Ֆրք.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	20 »

ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

10 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

آرەولك
ارمنيجه يومى و سياسى غزته
صاحب امتيازى قره كين بوياجيان
درعليه غلطه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

10 PARAS

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ
ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՈՒ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Միջազգային քաղաքական հորիզոնին երկու նոր երեւոյթները. — Սակարաններու վիճակը. — Ճափոն-ամերիկեան յարաբերութիւնները. — Եգիպտոսի դրամական հրապարակը. — Կալուածական Վարկի Հաստատութեան կրած դժուարութիւնները. Պետական արժեթուղթերը. — Հանքային հրապարակը։

Եւրոպայի ու Ամերիկայի մէջ տնտեսական ու դրամական կացութիւնը՝ հակառակ վերջերս նշմարուած բարւոքումներու, դեռ կը մնայ բաւական անորոշ ու անկերպարան, որովհետեւ թէ՛ մէկ կողմէն յառաջիկայ ամրան հունձքերու մասին վստահեցուցիչ տարրերը կը պակսին, և թէ միւս կողմէն, Սակարանները միշտ ընդհանուր քաղաքականութեան ելեւէջներուն փոփոխակի ազդեցութեանը ենթակայ կը մնան։ Գարնան եղանակը պիտի կարենայ վճռական գաղափար մը տալ հունձքերու նկատմամբ, բայց յայտնի է թէ, միջազգային քաղաքական հորիզոնին և չորս եղանակներուն միջեւ էական ո և է առնչութիւն գոյութիւն չունի։ Հետեւաբար այս վերջին տեսակէտով, Սակարաններու անորոշութիւնը կարելի չէ փարատել, դէթ առ այժմ, Ծայրագոյն Արեւելքի, հիւսիսային և արեւմտեան Եւրոպայի, և մանաւանդ հիւսիսային արեւմտեան Ափրիկէի մէջ։ Թիպէթի, Աֆղանիստանի սահմանագլուխներուն և Պարսկաստանի տնտեսական գործերուն մասին Մեծն-Բրիտանիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ կնքուած համաձայնութիւնը՝ թէ՛ երկու պետութեանց և թէ միանգամայն միւս շահակից երկիրներու համար շահերու հաւասարակշռութիւն մը ստեղծած է ուղղակի կամ անուղղակի՝ Ծայրագոյն Արեւելքի և Կեդրոնական Ասիոյ մէջ։ Բայց նկատելի է որ այդ միեւնոյն համաձայնութիւնը հիւսիսային և արեւմտեան Եւրոպայի մէջ, մասնաւորապէս գերման քաղաքական բարձրագոյն շրջանակներու համար հաւասարակշռութիւնը վրդովել կը սպառնայ կարծես։ Պերլինի դիւանագէտները լաւ աչքով չե՛ն դիտեր այդ համաձայնութիւնը, և միշտ տեսակ մը վախի ազդեցութեանը տակ հետզհետէ աւելի մերձենալով Աւստրիոյ հետ, Ռուսիոյ տնտեսական և դրամական ներկայ դժուարութիւններէն օգտուիլ կը ջանան։ Շատեր կը կարծէին որ Երրեակ Զինակցութիւնը նախորդող Երեք Կայսրերու Դաշնակցութեան գաղափարը՝ Երրեակին և Երկեակին կնքումէն վերջն ալ խոր արմատներ պահած ըլլալով, Ռուսիոյ այդ տնտեսական մեծ դժուարութիւնները և Ֆրանսայի արմատական դահլիճներուն ընթացքը՝ այդ միեւնոյն Դաշնակցութեան վերանորոգմանը պատճառ պիտի ըլլային մօտաւոր ապագայի մը մէջ։ Բայց ահա, Գերմանիա Երրեակին միւս անդամներուն հետ համախորհուրդ, Ռուսիոյ տնտեսական քաղաքականութեան ներկայ անորոշութիւնը ու տկարութիւնը առիթ մը համարելով, համերաշխ ընթացքի մը չի հետեւիր։ Ահա այս կերպով չենք կրնար ներկայ կացութեան մէջ գտնել թէ՝ արեւմտեան և հիւսիսային Եւրոպայի հաւասարակշռութիւնը կը պահէ՞ ա՛յն առանցքը զոր ունէր Մանչուրիոյ պատերազմէն առաջ, ա՛յն կանոնաւորութիւնը զոր կը ներշնչէր դեռ Մուքտէնի և Ցուշիմայի աղէտները տեղի չունեցած։ Ուրեմն պէտք չէ՛ զարմանալ որ դիւանագիտական այդ կարեւոր երեւոյթը խաւարապէս կ'ազդէ եւրոպական ընդհանուր Սակարաններու և հրապարակներու վրայ։

Գալով Մեծն Բրիտանիոյ ընթացքին այդ երեւոյթին՝ մասնաւորապէս Գերմանիոյ այդ ընթացքին հանդէպ, այս մասին այժմէն վճռական բան մը կարելի չէ ըսել։ Բայց եթէ խորհելու ըլլանք որ ծովային մրցակցութեան գաղափարը՝ Մարոքի խնդիրը և Պալթիկի մէջ իրաց վիճակը անփոփոխ պահելու պէտքը դեռ անլուծելի մնացած են, և Ֆրանսա ալ իբր ուղղակի շահակից Մարոքեան գործերուն մէջ թէ՛ գերակատար և թէ՛ հանդիսատես կ'ըլլայ միանգամայն, պիտի մղուինք կարծելու թէ Լոնտոնի Դահլիճը առանց մոռնալու իր աւանդական ձգտումները՝ ապաստողական ուղղութեան մը կը հետեւի։ Արդարեւ Անգլիոյ ազատական կուսակցութեան ներկայ Դահլիճը չափազանց խոհեմութեամբ կը շարժի, բայց մոռնալու չէ թէ՝ Գերմանիա՝ Մարոքեան խնդրոյն մէջ միշտ պահած է ու կը պահէ իր գործելու ազատութիւնը հանդէպ Ֆրանսայի, և թէ այս պատճառաւ միշտ անակնկալներ կրնան պատահիլ։ Իրաւ է որ Ֆրանսայի Պերլինի դեսպանին՝ Պ. Քամպոնի վերջին անգամ Վիլհէլմ կայսեր մտերմական շրջանակի մէջ սեղանակից ըլլալու պատիւը ունենալը և կայսերական իշխաններուն Բարիզի մէջ կարճ պտոյտներ կատարած ըլլալը՝ լաւագոյն տպաւորութիւններ յառաջ բերած են քաղաքական և դրամական շրջանակներու մէջ, բայց գերմանական դիւանագիտութիւնը Ֆրանսայի հանդէպ՝ մասնաւորապէս վերջին տարիներս մէջ օրը օրին տարբեր է։ Հետեւաբար չենք կրնար ըսել թէ երկու երկիրներու յարաբերութեանց հորիզոնը զերծ է ամպերէ, մանաւանդ որ Մարոքի կացութիւնը հետզհետէ աւելի անստոյգ ըլլալու բնոյթը ունի։ Ահա դիւանագիտական այս երկրորդ տարրը Սակարաններուն համար լուրջ մտահոգութեան երկրորդ կարեւոր պատճառ մը եղած է, Մեծն Բրիտանիոյ՝ թէ՛ այս խնդիրներուն և թէ՛ Գերմանիոյ Ռուսիոյ և Աւստրիոյ-Հունգարիոյ տնտեսական գործերուն հանդէպ պահած իմաստալից լռութիւնը՝ որդէն չէզոքութեան երանգ կարեւոր պատճառ մը հանդիսացած ըլլալէն զատ։

Ճափոն-ամերիկեան յարաբերութիւններու տեսակէտով նոր բան մը չունինք յիշելու, մեր նախորդ յօդուածներուն մէջ արդէն յայտնած ըլլալով թէ՝ պատերազմ մը կարելի չէ երեւակայել երկու երկիրներու միջեւ, սա՛ բնական պատճառներով որ Ճափոն դեռ վերջին պատերազմին տնտեսական հետեւանքներուն ենթակայ կը մնայ, թէ առաւելն ութը տասը տարիներ պէտք է բոլորին, որպէսզի Ճափոն կարենայ գլուխ հանել իր նոր սպառազինութեանց ծրագիրը, և թէ՝ վերջապէս՝ Անգլիա Ճափոնի դաշնակիցը և Միացեալ Նահանգաց ալ բարեկամը ըլլալով, թոյլ չպիտի տայ որ գաղթային կամ տնտեսական պարզ խնդրոյ մը բերմամբ պատերազմ ծագի, և ինքն ալ անհանգիստ փափուկ կացութեան մը մատնուի։ Ճափոնի ներկայ տարւոյ սովորական ելեւմուտքը 1 միլիառ 190 միլիոն Ֆր.ի սովորական հասոյթ և 1 միլիառ 67 միլիոնի ծախս արձանագրելով, 123 միլիոն Ֆր.ի յաւելուած մը կը ներկայացնէ, իսկ արտասովոր ելեւմուտքը 350 միլիոն Ֆր.ի հասոյթ մը և 472 միլիոնի ալ ծախս մը պարունակելով թէև 122½ միլիոնի բաց մը կը թողու, սակայն Միքատոյի կառավարութիւնը նոր տուրքերով պիտի յաջողի գոցել այդ բացը առանց նոր փոխառութիւններու դիմելու, և առանց նոր սպառազինութեանց ծրագիրը սահմանափակելու։ Իսկ Միացեալ Նահանգաց տնտեսական ու դրամական հրապարակի մասին այժմէն կարելի է ըսել թէ նախագահական նոր ընտրութիւնները կարեւոր հետեւանքներ պիտի ունենան, որովհետեւ ընտրական պայքարին ամենակարեւոր մէկ ծրագիրը՝ plate-formeը՝ բորսաներու վերաբերեալ օրէնքներն են։

Եգիպտոսի 1907 տարւոյ առեւտրական գործունէութիւնը նախորդ տարուան բաղդատմամբ անշուշտ աւելի գոհացուցիչ եղած է, քանի որ ներածութիւնները՝ մինչդեռ 1906ին 24 միլիոն եգիպտական ոսկիի արժէքը ունէին, անցեալ տարի 26 միլիոն 120,777 ոսկիի բարձրացած են, և արտածութիւնները՝ 1906ի 24 միլիոն 877,280 ոսկիին դէմ՝ 1907ին մէջ 28 միլիոն 13,185 ոսկի եղած են։ Ոսկեդրամի շարժման տեսակէտով, Եգիպտոս թէև 1906ին 9 միլիոն 77,720 ոսկի ստացած էր Եւրոպայէն, այդ գումարը 1907ին 7 միլիոն 768,190 ոսկիի իջած է. բայց հակառակ 1906ին Եգիպտոսէն 2 միլիոն 67,706 ոսկի արտասահման ղրկուած ըլլալուն՝ 1907ին 4 միլիոն 736,189 ոսկի ղրկուած է, այսինքն 2 միլիոն 668,483 եգիպտական ոսկի աւելի։ Հետեւաբար, եզրակացնել պէտք է թէ, մինչդեռ 1906ին եգիպտական հրապարակը՝ արտածած ոսկեդրամի և ապրանքի քանակութենէն 6,143,529 ոսկի աւելի ստացած էր, 1907ի շրջանին մէջ այդ թիւը 1,139,593 ոսկւոյ իջած ըլլալուն, համագումար 5 միլիոն 3,934 ոսկի նուազ ստացած կ'ըլլայ, և այս՝ անցեալ տարւոյ դրամական տագնապին բերմամբ գոյացած վարկի նուազութեան պատճառաւ։ Ուրեմն ապահովաբար կրնանք մտածել թէ դրամի սղութիւնը կը շարունակէ ազդել եգիպտական հրապարակին վրայ, և Կալուածական Վարկի Հաստատութիւնը՝ որուն ձախող գործողութիւնները յիշեցինք նախորդ յօդուածի մը մէջ, և յանձնարարեցինք մեր ընթերցողներուն այդ Հաստատութեան Պարտաթուղթերը ծախելով Օսմանեան Երկաթուղւոյ Պարտաթուղթեր գնել, և ամէն բանէ առաջ այդ Վարկի Նոր Պարտաթուղթերը նախընտրել հին Պարտաթուղթերէն, հետզհետէ աւելի մեծ տագնապի մը կ'ենթարկուի։ Թան, որ երբեմն կը ջանար ջատագովել յիշեալ Թուղթերը, վերջապէս իր վերջին դրամական տեսութեանը մէջ նշանակելի տողերով կը մատնանշէ այդ դժուարութիւնները, որոնք աւելի սաստիկ հանգամանք մը ստացած են՝ Եգիպտոսի կառավարութեան կողմէ յիշեալ Վարկի Ընկերութեան 2 միլիոն սթերլինի անգլիական Քոնսոլիտէ (95 Ֆր. արժէքով) փոխ տալու խնդրանքին մերժմամբը։

Ֆրանսական Ռանդը միշտ կը պահէ իր տոկունութիւնը 97 Ֆր.ի շուրջ, և ելմտական նախարար Պ. Քայեօյի եկամուտի տուրքի ծրագիրը այլ եւս դադրած է սպառնալէ Ֆրանսայի բոլոր դրամատէրերուն, սա՛ պարզ պատճառաւ որ այս դրամատէրերը հետզհետէ աւելի կ'ընտելանան այդ ծրագրին գաղափարին, և կառավարութիւնը երկրին հարստութիւնը չվտանգելու փափաքին անկեղծութիւնը կրցած է ապացուցանել։ Անգլիական Քոնսոլիտները կը շարունակեն բարձրանալ 87⅛ի արժէքով, և Անգլիոյ Պանքային պահեստի դրամի մթերքը հետզհետէ կ'աւելնայ, դրամական ընդհանուր կացութեանը հետեւանօք։ Ռուսական պետական պուղերուն հրապարակը հանդարտ է. անցեալները հրատարակուած կայսերական Ուքազը որով 1903ի դեկտեմբերին և 1904ի օգոստոսին հրապարակ հանուած գանձատոմսերը վճարելու համար 163 միլիոն Ֆր.ի նոր գանձատոմսեր հանելու հրաման կը տրուի ելմտական նախարարութեան, բաւական չի համարուիր կացութիւնը իսկապէս բարւոքելու։ Արդէն 1909ին վճարուելիք 850 միլիոն Ֆր.ի գանձատոմսերն՝ ալ քոնսոլիտէի վերածելու, այսինքն երկար պայմանաժամներով վճարելու համար Ռուսիոյ կառավարութեան և Ֆրանսացի մեծ դրամատէրերու միջեւ համաձայնութիւն մը կնքուած ըլլալուն, կը մնայ հասկնալ թէ արտասովոր պիւտճէին բացը գոցելու համար, 150 միլիոնի ներքին փոխառութիւն մը կնքելու ծրագիրը ինչպէս պիտի յաջողի։ Մնաց որ, ռուսական նաւատորմիղը վերակազմելու նպատակով 750 միլիոն ռուպլիի, այսինքն գրեթէ 2 միլիառ Ֆր.ի փոխառութիւն մը ընելու ծրագիր մըն ալ գոյութիւն ունենալով, Ռուսիոյ դրամական արտաքին վարկը հետզհետէ աւելի տկարութեան մատնուելու վտանգին ենթակայ կը մնայ, այդպիսի հսկայ ծրագիր մը ընդունիլ տալու պարագային ծագած դժուարութիւնները դեռ անլուծելի մնացած ըլլալով հանդերձ։ Աւստրիական պուղերը քիչ մը տկարացան վերջերս, տնտեսական կարգ մը խնդիրներու բերմամբ. Հունգարական Թուղթերը անփոփոխ են. կառավարութիւնը առ այժմ ո և է փոխառութիւն ընելու պէտքը չի տեսներ։ Պերլինի հրապարակը միշտ կայուն վիճակ մը ունենալով, ընդհանուր քաղաքականութեան վերաբերեալ մէկ քանի խնդիրներ աւելի շեշտած են այդ վիճակը։ Պերլինի Սակարանին գործառնութիւններուն վրայ կարեւոր ազդեցութիւն ունեցող Պանք տը Պէրլէն Քասսէն-Ֆէրայնի տարեկան տեղեկագիրը՝ 1907ի շրջանին մէջ շահագիտական գործերուն խիստ սահմանափակ ըլլալը անգամ մը եւս կը հաստատէ։ Մինչդեռ 1906 տարւոյ մէջ այս կարգի գործառնութիւններու համագումարը 933,000,000 սթերլինի և 1905ին ալ 1 միլիառ 54 միլիոնի բարձրացած էին, 1907ին այս համագումարը 828,900,000ի իջած էր։ Օսմանեան Միացեալը միշտ ամուր է և լաւագոյն պետական Թուղթը նկատուած՝ միջազգային բոլոր Սակարաններուն մէջ հաւասարապէս։

ՄԵՏԱՂԱՅԻՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ կը շարունակէ մնալ խիստ հանդարտ. պղինձը բաւական բարձրանալէ յետոյ վերստին անկում կրած է։ Ռիօ Թինթօ ալ միշտ կ'ունենայ իր այլանդակ ելեւէջները, և վերջերս տեղատարափ անձրեւներու բերմամբ տեղի ունեցած փլուզումները Ռիօյի աշխատանքներուն համար նոր ծախքերու դուռ բացած ըլլալով, կացութիւնը ամէն ժամանակէ աւելի անստոյգ կը թուի։ Հարաւային Ափրիկէի ոսկեհանքերուն արտադրութիւնը այնքան փայլուն չէ եղած. գործառնութիւններն ալ, հակառակ միջոց մը յաջող թուելնուն, սկսած են վատթարանալ։

Գլէզքոյի մէջ թիւ 2 երկաթեայ ձողերուն արժէքը արտածութեան համար շուրջ 5 ստերլին է. Ֆրանսայի և Անգլիոյ մէջ ալ երկաթի ու պողպատի հրապարակը անփոփոխ կը մնայ. իսկ Գերմանիոյ մէջ ալ բարւոքման ո և է նշան ցոյց չի տար, հրապարակին անորոշութեանը պատճառաւ։

Ա. Տ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
(Փաստաբան)

Քննութեան միջոցին.

Ուսուցիչը.— Ըսել է չես գիտեր թէ ո՞ւր կը գտնուի Հայաստան։

Աշակերտը. — Հաւատացէք, սիրելի ուսուցիչս, եթէ գիտնայի որ այդ հարցումը պիտի ուղղէիք ինծի...

ԱՅԺՄԷՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Յաւիտենական հարցը. — Կիներու գլխարկը Թատրոնին մէջ. — Էսբէրանթօ՝ միջազգային լեզուն. — Ամբողջ աշխարհի մէջ գտնուած հնչուն դրամը։

Խնդիրներ կան, հարցեր որոնք թէեւ իրենց իսկութեանը մէջ շատ պարզ կ'երեւան և դիւրաւ լուծելի, բայց կը տեսնենք որ կ'երկարին և կարծուածէն շատ աւելի կը զբաղեցնեն ամէն կարգի անձեր առհասարակ, առանց սակայն վերջնական լուծում մը գտնելու։ Այս տեսակ խնդիր մը եղաւ ահա Թատրոնի մէջ կիներու գլխարկ կրելու խնդիրը որ այժմէութիւնը կորսնցուցած նկատուի թերեւս. բայց չէ՛. ան կը նմանի մոխիրին տակ ծածկուած կրակին որ պատրաստ է առաջին առթիւ արծարծելու։ Նոյնիսկ, այս յաւիտենական հարցը գիտուններն ալ զբաղեցուցած է, ինչպէս որ վերջերս Շըվռէօլի մէկ գիրքը գտնուեր է ուր մեծանուն բնալոյծը նկարագրած է թէ իւրաքանչիւր կնոջ ի՛նչ գլխարկ կ'երթայ, նկատի առնելով իրենց մորթին ու մազերուն գոյները։ Ճերմակ և վարդագոյն փետուրներով և ծաղիկներով գլխարկ մը, կ'ըսէ ան, խարտեաշներուն կը յարմարի, սակայն ըսել չէ սակայն թէ սոյն գլխարկ մը թուխերուն չի վայլեր, բայց այս վերջիններուն այնքան լաւ effet չըներ։ Թուխերը իրենց գլխարկներուն վրայ կրնան աւելցնել նաև նարնջագոյն կամ դեղին ծաղիկներ և փետուրներ։ Ճերմակ գլխարկը ճերմակ կամ վարդագոյն մորթի գոյն մը ունեցող թուխերուն կամ խարտեաշներուն կը յարմարի միայն. Գալով կապէ, frեբէ և բլուէ գլխարկներուն, ասոնք մորթի ամէն տեսակ գոյներու կ'երթան։ Խարտեաշներուն համար ճերմակ գլխարկին վրայ կրնան դրուիլ վարդագոյն և մա՛նաւանդ կապոյտ ծաղիկներ։ Թուխերը կապոյտէն զգուշանալով՝ նախընտրելու են կարմիրը, վարդագոյնը կամ նարնջագոյնը։ Խարտեաշներուն կ'երթայ [illegible] որ կրնայ զարդարուիլ դեղին և նարնջագոյն ծաղիկներով, բայց ո՛չ մանիշակագոյն ծաղիկներով։ Թուխ դէմք ունեցող կին մը որ գլխարկ կը դնէ, չի կրնար հրաժարիլ նարնջագոյն կամ դեղին accessoireներէ։ Կանաչ գլխարկը ճերմակ կամ թեթեւօրէն վարդագոյն մորթի գոյները դուրս կը ցայտեցնէ։ Վարդագոյն գլխարկին գալով՝ ան պէտք չէ որ մորթին շատ մօտ գտնուի այլ. պէտք է որ ճերմակ կամ կանաչ կարճիքիւով մը անկէ բաժնուած մնայ։ Կարմիր գլխարկը չափազանց կարմրերեսներ դէմքերուն յանձնարարելի է միայն։ Դեղին և նարնջագոյն գլխարկներէն զգուշանալ և կանաչ գլխարկին հանդէպ չափազանց վերապահ գտնուիլ, եթէ անիկա մազերով կամ դեղին accessoireներով բաժնուած չէ։ Նոյնը դարձեալ դեղին գլխարկներուն համար զորոնք թուխ մը միայն կրնայ դնել, կապոյտ կամ մանիշակագոյն accessoireներով։ Այս ամէնէն սա կը հետեւի որ Շըվռէօլ, երբեւ մօտիստ շա՛տ աւելի յաջողութիւն պիտի գտնէր քան երբեւ բնալոյծ։

* * *

Էսբէրանթօն հնարուելէն ի վեր ա՛լ հինցած այս գաղափարը թէ որ և է անհատ մը առանձինն, կամ խումբ մը մարդիկ հաւաքաբար չեն որ լեզու մը կը շինեն, թէ լեզու մը կը ծնի ժողովուրդի մը հոգիէն և շրթունքներէն և կը կազմուի ժամանակի ընթացքին մէջ, աստիճանաբար կատարելագործուելով և հետզհետէ ընդհանրանալով, Էսբէրանթօն առաջին բացառութիւնը կ'ըլլայ անտարակոյս, իր խիստ դիւրաւոյթ հանգամանքովը և ընդհանրանալու հաւանականութեամբը։ Անկէ առաջ, թէեւ վոլափիւքը հնարուեցաւ, բայց ամէնքը ծաղրեցին զայն, մինչդեռ հիմայ Էսբէրանթօն լրջօրէն նկատողութեան կ'առնուի վասն զի շատ աւելի պարզ, շատ աւելի գործնական և արտայայտիչ է։

Այս գերազանցապէս արուեստական լեզուն որուն հեղինակը Բոլոնիացի մըն է, Տօքթ. Զամէն Հօֆ, այսօր 150,000է աւելի հետեւողներ ունի, որոնք հոգւով վառած են լեզուին և կը ջանան տարածել զայն ամբողջ աշխարհի մէջ, ամէնէն անհաւատալի զոհողութիւնները ընելով և ջանքերը թափելով։ Այս լեզուին գտած ընդունելութեանը վրայ կրնանք գաղափար մը կազմել երբ նկատի առնենք որ անոր առաջին դասընթացքը հազիւ քանի տարի առաջ հրատարակուած է և այսօր, հսկայ յառաջդիմութիւններ ըրած է և իր հետեւողներուն թիւն ալ անհամեմատ կերպով բազմապատկուած է, շնորհիւ այն դիւրութիւններուն զորս կ'ընծայէ. ամէնէն տխմարն անգամ, օրինակի համար, կրնայ զայն կատարելապէս սորվիլ առաւելն վեց ամիսէն. վասն զի Էսբէրանթօն շատ պարզ քերականութիւն մը ունի նախ. երկրորդ՝ բառերը առնուած են այնպիսի արմատներէ որոնք յատուկ են ամէն լեզուի ընդհանրապէս, որով կարելի է ըսել թէ Էսբէրանթօն քանի մը ծանօթ լեզուներու մէկ խառնուրդն է, պարզ ձեւի մը վերածուած։ Կարդացէ՛ք, օրինակի համար, հետեւեալ երկու նախադասութիւնները և ըսէ՛ք թէ ո՞վ է որ չպիտի հասկնայ զանոնք եթէ եւրոպական մէկ կամ երկու լեզու գիտէ.

La internazia linguo Esperanto estas facile lernebla, uno horo suficas generale por lerni la tutau gramatikon.

Էսբէրանթոյի կուսակիցները պարբերաբար ժողովներ կը գումարեն. ասոնցմէ վերջինը տեղի ունեցաւ վերջերս Քէմպ[illegible] աղջուեցան լեզուին ըրած աչքեցուցիչ յառաջդիմութիւնները և նորանոր միջոցներ ձեռք առնուեցան ա՛լ աւելի տարածելու համար զայն։ Արդէն՝ Անգլիոյ և իր գաղութներուն, ինչպէս նաև Ճափոնի և ուրիշ օտար երկիրներու մէջ մեծ ընդունելութիւն գտած է և ամէն տեղ անոր փութով տարածուելուն մեծ հոգ կը տարուի։ Նոյնիսկ վերջերս Էսբէրանթօյով թատերգութիւններ ներկայացուեցան և շատ մը գիտական եւայլն գիրքեր թարգմանուեցան։

Մաղթենք ուրեմն որ այս լեզուն մօտաւոր ապագայի մը մէջ տիեզերական հանգամանք մը առնէ, վասն զի անկերեւ է այն օգուտը զոր ան պիտի ունենայ միջազգային, առեւտրական և ուրիշ յարաբերութեանց բարգաւաճմանը։

* * *

Ամերիկայի դրամական տագնապը, որ ամիսներով ո՛րչափ մտահոգութիւն պատճառեց ամբողջ աշխարհի դրամատէրերուն և վաճառականներուն առհասարակ և Ամերիկացիներուն մասնաւորապէս, այսօր հետզհետէ անհետանալու վրայ է, բայց շատ լաւ ցուցուց մեզի թէ ոսկիի նուազութիւնը ի՛նչ վրդովումներ առաջ կրնայ բերել եղեր երկրի մը առեւտուրին մէջ։ Այս առթիւ հետաքրքրական է անշուշտ գիտնալ թէ ամբողջ աշխարհի մէջ ո՛րչափ հնչուն դրամ կայ և թէ իւրաքանչիւր երկիր ի՛նչ բաժին ունի այս դրամէն։ Ֆրանսական հանդէս մը հետեւեալ տեղեկութիւնները կու տայ.

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ —77—

ԿԱՍԹՕՆ ԼԸՌՈՒ

ԼՐԱԲԵՐԻ ՄԸ ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

ԴԵՂԻՆ ՍԵՆԵԱԿԻՆ ՏՌԱՄԸ

ԻԷ.

ՈՒՐ ԺՕԶԷՖ ՌՈՒԼԹԱԲԻԼ ԽՐԵՒԱՆ ԿՈՒԳԱՅ ԻՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ՓԱՌՔԻՆ ՄԷՋ

— Դուք հերոս մըն էք, ըսաւ Ռուլթապիլ, խօսքը Պ. Տարզաքի ուղղելով և թեւերը խաչաձեւելով... բայց եթէ երբեք Օր. Սթանկէրսըն գիտնար թէ ամբաստանուած էք, ձեր տուած խօսքը ետ պիտի առնէր, խնդրելով որ բոլոր գիտցածնիդ ըսէք... Ի՞նչ կ'ըսեմ, նոյն ինքն անձամբ պիտի գար ձեզ պաշտպանելու...

Պ. Տարզաք շարժում մը իսկ չըրաւ և պատասխան չտուաւ, այլ Ռուլթապիլին երեսը նայեցաւ տխրօրէն։ Լրաբերը յարեց.

— Քանի որ Օր. Սթանկէրսըն հոս չէ, պէտք է որ ես անոր տեղը խօսիմ։ Բայց, պարոն Տարզաք, հաւատացէ՛ք որ Օր. Սթանկէրսընը ազատելու և մտաւորական խանգարուած վիճակը դարմանելու լաւագոյն ու միակ միջոցն է ինքզինքնիդ անպարտ արձակել տալ։

Յափշտակութեան պոռթկումով մը ընդունուեցաւ այս վերջին պարբերութիւնը։ Նախագահը նոյն իսկ չփորձեց ներկաներուն խանդավառութիւնը զսպել։ Ռոպէր Տարզաք ազատած էր։ Կը բաւէր երդուեալներուն երեսը նայիլ՝ վստահ ըլլալու համար այդ մասին։ Իրենց բռնած դիրքը ի յայտ կը բերէր այդ համոզումը։ Այն ատեն նախագահը գոչեց.

— Բայց ի՞նչ գաղտնիք է որ Օր. Սթանկէրսըն, սպանութեան փորձի մը ենթակայ ըլլալով հանդերձ, կը ջանայ հօրմէն ծածկել սատանկ ոճիր մը։

— Ատ չեմ գիտեր, պատասխանեց Ռուլթապիլ... Ինծի հետ առնչութիւն ունեցող գործ մը չէ...

Նախագահը նոր ճիգ մը ըրաւ, Պ. Ռոպէր Տարզաքի ուղղելով խօսքը.

— Պարոն, միշտ կը մերժէ՞ք ըսելու թէ ի՛նչպէս անցուցած էք ձեր ատենը, մինչ Օր. Սթանկէրսընի վրայ սպանութեան փորձ կ'ընէին։

— Պարոն, չեմ կրնար բան մը ըսել ձեզի...

Նախագահը նայուածքով բացատրութիւն մը խնդրեց Ռուլթապիլէն։

— Պարոն նախագահ, իրաւունք ունինք խորհելու թէ Պ. Ռոպէր Տարզաքի բացակայութիւնները սերտօրէն կապուած էին Օր. Սթանկէրսընի գաղտնիքին հետ... Ուստի Պ. Տարզաք կը կարծէ թէ ստիպուած է լուռ մնալու այդ մասին... Երեւակայեցէք որ Լարսան իր երեք փորձերու միջոցին ալ ամէն ինչ այնպէս մը կարգադրած է որ կասկածները Պ. Տարզաքի վրայ ծանրանան բոլորովին. երեք անգամուն ալ ժամադրութիւններ տուած է կասկածելի տեղեր, ուր գաղտնիքին վրայ պիտի պիտի խօսուէր... Պ. Տարզաք պիտի նախընտրէ դատապարտուիլ քան խոստովանիլ ու ո և է բացատրութիւն տալ Օր. Սթանկէրսընի գաղտնիքին վրայ։ Լարսանի խորամանկութիւնը կրնայ հասկցուիլ այդ կարգադրութեամբ...

Նախագահը, ցնցուած, բայց հետաքրքրուած, նորէն սա հարցումը ըրաւ.

— Բայց ի՞նչ կրնայ ըլլալ այդ գաղտնիքը։

— Ա՜հ, պարոն, չեմ կրնար ըսել, պատասխանեց Ռուլթապիլ յարգական խոնարհումով մը։ Միայն թէ ըստ բաւականի բան իմացաք Պ. Ռոպէր Տարզաքը անպարտ արձակելու համար, եթէ երբեք Լարսան երեւան չելլէ, ինչ որ չեմ կարծեր, յարեց լրաբերը, ուրախութեան քրքիջ մը արձակելով,

Ամէն ոք սկսաւ խնդալ։

—Հարցում մըն ալ ընեմ, պարոն, ըսաւ նախագահը։ Ընդունելով իսկ ձեր թէզը, կ'ըմբռնենք որ Լարսան ուզած ըլլայ կասկածները ծանրացնել Պ. Ռոպէր Տարզաքի վրայ, բայց ի՞նչ շահ ունէր հայր Ժաքն ալ ամբաստանելու։

— Պարոն, իր պաշտօնին շահը, որով ինքն իսկ կ'անհետացնէր ձգած բազմաթիւ ապացոյցները, լուծելով կնճիռը։ Շատ զարմանալի բան մըն է, բայց չի դադրիր հնարք մը ըլլալէ, որ յաճախ ծառայած է իր վրայ ծանրանալիք կասկածները փարատելու։ Մէկուն անմեղութիւնը կ'ապացուցանէր, միւսը ամբաստանելէ առաջ։ Պարոն նախագահ, խորհեցէք որ այդպիսի գործ մը երկարօրէն պատրաստուած էր Լարսանի կողմէ։ Ձեզի կ'ըսեմ թէ ան ամէն ինչ ուսումնասիրած էր ու ամէն մարդ կը ճանչնար։ Եթէ հետաքրքրութիւնն ունենաք գիտնալու թէ ի՛նչպէս տեղեկութիւն առած էր, այն ատեն պիտի հասկնաք թէ պահ մը միջնորդ եղած էր «Ապահովութեան տարրալուծարանին» և Պ. Սթանկէրսընի միջեւ, որմէ քիմիական փորձեր ընել կը խնդրէր։ Այսպէս, ոճիրէն առաջ, կրցած էր երկու անգամ պտոյտ մտնել։ Դէմքին այնպիսի ծամածռութիւն մը տուած էր որ հայր Ժաք չէր կրցած ճանչնալ զանի. բայց Լարսան կրցած է շորթել հայր Ժաքի վերաբերող հին կօշիկներու զոյգ մը և անգործածելի գդակ մը զորս թաշկինակի մը մէջ ծրարած էր ծերուկ սպասաւորը, իր բարեկամներէն մէկուն տալու համար անշուշտ, Էբինէյի ճամբուն վրայ ածխագործ։ Երբ ոճիրը երեւան հանուեցաւ, հայր Ժաք իսկոյն համարձակութիւնն ունեցաւ խոստովանելու թէ այդ առարկաները իրեն կը վերաբերէին։ Շատ կասկածելի էին անոնք և այդ պատճառաւ իսկ հայր Ժաք կը վրդովէր ամէն անգամ որ կը խօսէինք անոր վրայ։ Այս ամէնը պարզ է բաւի լոյսի պէս։ Լարսանը ստիպեցի որ ինք ալ խոստովանի այդպէս ըլլալը։ Հաճոյքով խոստովանեցաւ ան. թէեւ աւազակ — ինչ որ տարակուսելի չէ ալ եւս — բայց արուեստագէտ մըն ալ է... Այդ մարդուն գործելու ինքնայատուկ եղանակն ալ ատ է... Պրէտ Իւնիվէրսէլի գործին և փողերանոցի ձոյլ ոսկիներու գողութեան գործին ատեն ալ այդպէս ըրած է։ Պարոն նախագահ, պէտք է վերաքննել այդ դատական գործերը, որովհետեւ քանի մը անմեղներ բանտը կը գտնուին այն ատենէն ի վեր երբ Հանրային Ապահովութեան պաշտօնեայ է Լարսան։

ԻԸ.

ՈՒՐ Կ'ԱՊԱՑՈՒՑՈՒԻ ԹԷ ՄԱՐԴ ԻՐԵՆ ՎՐԱՅ ՉԻ ԽՈՐՀԻՐ ՄԻՇՏ

Մեծ յուզում մը առաջ եկաւ ու մրմունջներ, կեցցէններ լսուեցան։ Պ. Հանրի Ռոպէր եզրակացուց թէ դատը պէտք էր ուրիշ օրուան մը յետաձգել՝ յաւելուածական քննութիւն մը կատարուելու համար։ Ընդհանուր դատախազն ալ համակարծիք գտնուեցաւ։ Դատը յետաձգուեցաւ ուրեմն։ Յաջորդ օրը, Պ. Ռոպէր Տարզաք առժամեայ կերպով ազատ արձակուեցաւ, և հայր Մաթիէօյի դէմ անպարտութեան վճիռ տրուեցաւ անմիջապէս։ Ի զուր ամէն կողմ փնտռեցին Ֆրէտէրիք Լարսանը։ Պ. Ռոպէր Տարզաքի անմեղութեան ապացոյցը ձեռք բերուած էր։ Պ. Տարզաք վերջապէս ազատեցաւ այն սոսկալի պատուհասէն, որ պահ մը սպառնացած էր իրեն։ Օր. Սթանկէրսընի այցելութենէն յետոյ յուսաց որ օրին մէկը անոր խելագարութիւնը պիտի անցնէր։ Գալով սա չարաճճի Ռուլթապիլին, բնականաբար օրուան մարդը եղաւ։ Վէրսայլի դատական պաշտօնարանէն դուրս ելած ատեն ամբոխը խանդավառ ցոյցեր ըրաւ անոր ի պատիւ։ Աշխարհի բոլոր լրագիրները հրատարակեցին իր շահատակութիւնները և լուսանկարը. ինք որ այնքան հռչակաւոր մարդոց հետ տեսակցած էր, իր կարգին հռչակաւոր դարձաւ և լրաբերները տեսակցութիւններ ունեցան իր հետ։ Պէտք է ըսել որ հպարտութիւն չզգաց այդ բանին համար։

Միասին դարձանք Վէրսայլէն, զուարթ ճաշ մը ընելէ յետոյ Շիէն քի Ֆիւմ մէջ։ Կառախումբին մէջ կարգ մը հարցումներ ըրի, որոնք շրթունքիս ծայրը կուգային ճաշի ատեն, բայց գիտնալով որ կերած ատեն չէր ուզեր խօսիլ, լուռ կեցած էի։

(Շարունակելի)

Ամբողջ աշխարհի մէջ 33 միլիառ 714 միլիոնի հնչուն դրամ կայ։ Ամենէն շատ դրամ ունեցողները Մ. Նահանգներն են իրենց 7 միլիառ 388 միլիոնի կուտուած դրամովը։ Յետոյ կուգան Ֆրանսան (5 միլիառ 369 միլիոն), Գերմանիան (4 միլիառ 770 միլիոն), Ռուսիան (4 միլիառ 445 միլիոն)։ Անգլիա հինգերորդ միայն կուգայ իր 2 միլիառ 907 միլիոնի հնչուն դրամովը։ Դալով Պելճիքային, անիկա 158 միլիոնի դրամ միայն ունի, ոչինչ գումար մը, այնպէս չէ՞․․․։

Բայց թէ իւրաքանչիւր երկրի մէջ մարդ գլուխ ո՞րչափ դրամ կ'իյնայ, աս ալ ասպէս հաշուած է.— առաջին տեղը կը բռնէ Ֆրանսան, ուր մարդ գլուխ 134 ֆր. կ'իյնայ։ Ամերիկացիին կ'իյնայ 86 ֆր., Գերմանացիին՝ 78 ֆր., Անգլիացիին՝ 66 (Ֆրանսացիին ինկածին ճիշդ կէսը), Ռուսիացիին՝ 37 ֆր. և Պելճիքացիին՝ 22 ֆր. միայն կ'իյնայ։

ՀՐԱՆՏ

ԱՌՏՆԻՆ ՑՈՒՑԱՏԵՏՐ

Կարմիր գինիին անարատութիւնը փորձելու ամենապարզ ու դիւրին միջոցն է, նոյն գինիէն մէկ քանի կաթիլ կաթեցնել կտոր մը պարզ կաւիճի (որով սեւ տախտակի վրայ կը գրեն) վրայ. եթէ յառաջ եկած բիծը գորշ գոյն ունենայ, գինին անխարդախ է. իսկ եթէ կապոյտ և քիչ մը մանուշակագոյնի զարնող ըլլայ, այդ բիծը մորմենիի կամ հացազատուզի հիւթով խառնուած է։ Իսկ եթէ այդ բիծը առանց այլայլելու կարմիր մնայ, պէտք չէ տարակուսիլ բնաւ թէ բուսական կամ քիմիական վնասակար նիւթերով ներկուած է գինին, զոր անմիջապէս ետ տալու է։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Նիւ-Եորքէն Բարիզի Թերթերուն ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ.

Ինչպէս յայտնի է, ամերիկեան կառավարութիւնը մէկ քանի օրէ ի վեր պաշտօնական տեղեկագիրներ ստացած է՝ հաստատող իրեն ուղղուած բազմաթիւ բողոքները՝ Մանչուրիոյ մէջ ճապոնական գործառնութեանց մասին։ Ճապոնները կը բռնաբարեն իրենց յանձնառութիւնները։ Արդարեւ կարգ մը միջոցներ ձեռք առած են, որոնք Մանչուրիոյ մէջ բաց դրան փակուելուն համարժէք են։ Ամենաստոյգ աղբիւրէ կ'իմանամ թէ Պ. Ռուզվէլդ, այդ տեղեկագիրներուն հետեւանքով, ծանուցագիր մը պիտի ղրկէ բոլոր մեծ տէրութեանց՝ բողոքելու և անոնց միջամտութիւնը խնդրելու, որպէս զի Ճապոնի յիշեցնեն իր յանձնառութիւնները։ Այդ ծանուցագիրը տէրութեանց պիտի ղրկուի՝ [illegible] ետքը, եթէ մինչեւ այն ատեն Ճապոնցիները չփոխեն իրենց ընթացքը Մանչուրիոյ մէջ։ Կ'իմանամ նաև թէ Պ. Ռուզվէլդ, ինչպէս ասկէ առաջ հեռագրած էի, պատգամագիր մը պիտի ուղղէ Մ. Նահանգաց Խորհրդարանին, որպէս զի նաւատորմին համար յաւելման օրէնք մը քուէարկուի։ Կարելի է առնչութիւն մը կայ երկու իրողութեանց միջեւ։

— Անգլիական լրագիրները այդ մասին սա տեղեկութիւնները կը հաղորդեն.

— Գլխաւորաբար Ճապոն կը մեղադրուի թէ Մանչուրիոյ մէջ լռելեայն ձեռք անցուցած է երկաթուղիները և հեռագիրը, զորս կը գործածէ իր հպատակներուն օգտին համար՝ ի վնաս միւս վաճառականներուն, թէեւ միւս տէրութեանց պէս հաւանած ըլլայ բաց դրան դրութեան. և որովհետեւ, Ամերիկայէն զատ, առեւտրական ուրիշ տէրութիւններ ալ, ինչպէս են Անգլիա, Գերմանիա ևայլն, կը վնասուին իրաց այդ կացութենէն՝ ամերիկեան դիւանագիտութեան համար զարմանք մը պիտի չըլլայ, երբ զանազան կողմերէ բողոքներ ըլլան՝ Ճապոնի այլամերժ ընթացքին դէմ։ Ուաշինկթընէն առնուած հեռագիր մը նայելով, որովհետեւ Պ. Հէյի հռչակած բաց դրան վարդապետութիւնը բնաւ չի հարկադրեր ամերիկեան կառավարութիւնը ուրիշ ազգերու համակարծիքը գտնելու, հաւանական է որ օտար ազգերը եթէ հաւաքաբար բողոքեն կամ արտայայտութիւն մը ընեն, Ամերիկա իր բարոյական աջակցութիւնը միայն պիտի նուիրէ։

— Լոնտոնի ամերիկեան դեսպան Պ. Հուայթլօու Ռիտ, որ այս միջոցիս Նիւ-Եորք կը գտնուի, հինգշաբթի օրը Անգլիոյ և Ճապոնի յարաբերութեանց վրայ բանախօսութիւն մը ըրաւ ի պատիւ իրեն տրուած հացկերոյթի մը պահուն։ Ցաւ յայտնեց թէ սխալ են այն լուրերը որոնք կը վերաբերին Անգլիոյ կարծեցեալ պատրաստականութեան՝ Ճապոնը պաշտպանելու Մ. Նահանգաց հետ պատերազմի մը մէջ։ Դեսպանը յարեց թէ Մ. Նահանգաց ու Ճապոնի միջեւ պատերազմի մը հաւանականութեան ստուերն անգամ չկայ և թէ Ճապոնցիները եթէ ոչ բարեկամութեան ջերմամբ, գէթ պարզ ողջմտութեան անսալով պիտի չուզեն պատերազմիլ։ Բանախօսը դիտել տուաւ նաև որ Մեծն-Բրիտանիա, Ճապոնի հետ իր կնքած դաշնագրութեամբ, այն ատեն միայն պիտի օգնէ իր դաշնակցին երբ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ յարձակում մը ըլլայ Ճապոնի հողային ընդունուած իրաւունքներուն դէմ, մինչդեռ Ճապոնի դէմ տեսակ բան մը չկայ։ Դեսպանը իր ճառը աւարտեց ակնարկութիւն մը ընելով ամերիկեան նաւատորմին, որ հինգշաբթի օրը Բերուի մեծ նաւահանգիստը՝ Քալլաօ ժամանեց և ստուար բազմութեան մը կողմէ ողջունուեցաւ։

— Ուաշինկթընի ճապոնական նոր դեսպան Պ. Թաքաչիրա, իր յանձնարարագիրները նախագահ Պ. Ռուզվէլդի մատուցանելուն առթիւ, սա բանախօսութիւնը ըրաւ.

«Կը խոստովանիմ թէ կատարելապէս գիտակից եմ իմ կարեւոր պաշտօնիս մեծ պատասխանատուութիւններուն։ Իմ օգոստափառ վեհապետս, իր միջազգային յարաբերութեանց մէջ, իրեն գլխաւոր առարկայ ունի տեւական խաղաղութեան մը պահպանումը բոլոր ազգաց հետ և ամենուն իրաւանց և շահերու պաշտպանութիւնը։ Կը վստահեցնեմ ձեզ թէ իմ պաշտօնիս կիրառման մէջ միշտ աչքի առջեւ պիտի ունենամ այդ բարձր գաղափարը։»

Պ. Ռուզվէլդ պատասխանեց.

«Կառավարութեանս և քաղաքակիցներուս անունով կրնամ ամենայն անկեղծութեամբ ապահովցնել ձեզ ու ձեր ազգը թէ Մ. Նահանգները հաստատապէս որոշած են գործակցիլ այն ամէն բանի որ կրնայ աճեցնել և աւելցնել փոխադարձաբար մեր զգացած բարեացակամութեան զգացումները, նպաստելու նիւթական յառաջդիմութեանը երկու ազգերու, խաղաղասէր բարգաւաճումի մը շաւիղներուն մէջ»։

ՊԱԼԹԻԿ ԾՈՎՈՒ ԽՆԴԻՐԸ ԼՈՐՏԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Լորտերու Ժողովին մէջ, Պ. Լոնսդալ հարցուց արտաքին գործոց նախարարին թէ տեղեկութիւն ունի՞ այն մտահոգութեան վրայ, որ յառաջ եկած էր Շուէտի մէջ այն լուրին պատճառաւ թէ Ռուսիա նպատակ ունի, հակառակ դաշնագրին տրամադրութեան, ցամաքային կամ ծովային ուժերով իրաւունք ձեռք բերել Ալանտ կղզիներուն վրայ ամրութիւններ շինելու համար, և թէ Ռուսիա արդէն իսկ դիմումներ ըրած և 1856ի դաշնագրին ջնջումը առաջարկած է։ Պ. Պալլը ևս ժողովին ուշադրութիւնը հրաւիրեց Շուէտի մէջ տիրող քաղաքական մտահոգութեան, որ յառաջ եկած է Բարիզի դաշնագրին ստորագրող տէրութեանց և Անգլիոյ մէջ կատարուած բանակցութեանց առթիւ, ինչ որ հաւանաբար պիտի ազդէ Շուէտի դիրքը։ Արտաքին գործոց նախարար Սըր Էտուարտ Կրէյ պատասխանեց թէ իմացած է որ այդ խնդրոյն համար մեծ մտահոգութիւն կը տիրէ Շուէտի մէջ։ Խնդրոյ առարկայ եղող դաշնագրին մասնակից են Անգլիա, Ֆրանսա և Ռուսիա։ Բայց այդ դաշնագրութեան մասին կատարուած բանակցութեանց վրայ ո և է տեղեկութիւն չի կրնար տալ, միայն թէ առ այժմ անգլիական կառավարութեան համար պէտք չկայ ո և է որոշում տալ այդ դաշնագրին համար։ Եթէ պէտք ըլլայ, կառավարութիւնը բնականաբար միւս երկու տէրութեանց հետ բանակցութեանց պիտի մտնէ և նկատողութեան պիտի առնէ Շուէտի կառավարութեան կարծիքը, ինչպէս նաև ուրիշ կարեւոր պարագաներ։

ՍԸՐ ՀԷՆՐԻ ՔԷՄԲՈՒԷԼ ՊԷՆԸՐՄԷՆ

Լոնտոնի քաղաքական իրազեկ շրջանակներէն [illegible] որպէս թէ Նախարարապետ Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէն Երեսփ. Ժողովէն պիտի ելլէ և Լորտերու Ժողովին պիտի անցնի։ Անուրանալի է թէ Նախարարապետին առողջական վիճակը, ինչպէս նաև իր ֆիզիքական կարողութիւնը մեծապէս պէտք ունին կազդուրման, սակայն աւելի հաւանական է որ քաշուի քաղաքական ասպարէզէն, քան թէ բաժնուի Երեսփ. Ժողովէն, ուր արմատացած է քաղաքական իր բովանդակ զարգացումը։

— Լոնտոնէն Թանի Թղթակիցն ալ հետեւեալը կը գրէ.— «Վերջերս մէկ քանի անգամներ զրոյցներ ելան թէ Անգլիոյ Նախարարապետ Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէնի հրաժարականը հաւանական է, վասն զի առողջական վիճակը այլ եւս թոյլ չի տար այդ ծանր պաշտօնը վարելու։ Թան ծանուցած էր այդ զրոյցները որոնք հետզհետէ կը ճշդուին։ Կրնամ ծանուցանել թէ Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէնի քաշուիլը սկզբունքով որոշուած է. ատոր թուականը դեռ սահմանուած չէ, սակայն կրնայ կարծուածէն աւելի մօտաւոր ըլլալ։ Այն զանազան նկատումները, որոնք, ինչպէս ըսուեցաւ, թոյլ կուտային Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէնի՝ նախարարութեան գլուխը մնալ, իր պաշտօններուն մէկ մասին հրաժարելով հանդերձ, իրականանալու հաւանականութիւնը չունին, և Նախարարապետին պաշտօնէ քաշուիլը շատ կարելի է ամբողջական ըլլայ։ Անոր պիտի յաջորդէ Պ. Ասքուիթ։ Խնդիրը հիմակուընէ կարգադրուած է։ Սա ալ ըսեմ որ բնաւ խնդիր եղած չէ որ Նախարարապետը ազնուականութեան տիտղոս մը ընդունի և Լորտերու Ժողովը մտնէ։ Այդ զրոյցը հրապարակ հանեցին մէկ քանի կասկածաւոր միութենականներ, որոնք զուարճալի կը գտնեն Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէնը մտցնել Լորտերու Ժողովին մէջ, զոր կ'ուզէր վերցնել։ Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէնը լաւ ճանչցողները գիտեն թէ այդ տեսակ բան մը բնաւ պիտի չընդունի։ Պաշտօնի անցած օրէն ի վեր բազմաթիւ անձեր լորտութեան աստիճանի բարձրացնել տուաւ, սակայն ինքզինքը լորտ ընելու տենչակալութիւնը պիտի չգործէ։»

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Մ. Նահանգաց Ծերակոյտը վաւերացուց ֆրանքօ-ամերիկեան իրաւարարական պայմանագրութիւնը, որ սա է.

Յօդուած Ա.— Օրինական հանգամանք ունեցող այն վէճերը որոնք կրնան երեւան գալ պայմանադիր կողմերուն միջեւ, ու [illegible] ունեցող դաշնագրութեանց մեկնութեանը մասին, և որոնք դիւանագիտական ճամբով կարգադրուած չեն, պիտի ներկայացուին 1899 յուլիս 29 պայմանագրութեան համաձայն Լա Հէյի մէջ հաստատուած իրաւարարական մնայուն ատեանին, պայմանաւ սակայն որ պայմանադիր կողմերու կենսական շահերուն, անկախութեանը կամ պատւոյն չդպչին և երրորդի մը շահերուն չվերաբերին։

Յօդ. Բ.— Իւրաքանչիւր պարագայի մէջ, առանձինն առնելով, պայմանադիր կողմերը, իրաւարարական մնայուն ատեանին դիմելէ առաջ, մասնաւոր կարգադրութիւն մը պիտի ընեն բացորոշապէս սահմանելով վէճը, իրաւարարներու իրաւասութեանց սահմանը, իրաւարարական ատեանի մը կազմութեան ժամանակամիջոցը և կատարուելիք գործողութեանց զանազան երեւոյթները։ Որոշուած է որ այդ հաւանութիւնը ձեռք բերուի, Մ. Նահանգաց համար, նախագահին վաւերացմամբը ու Ծերակոյտին հաճութեամբ, իսկ Ֆրանսայի համար ալ Խորհրդարանին հաւանութեամբը։ Այս պայմանագրութեան յօդուածները կարելի եղածին չափ շուտով պիտի վաւերացուին Ուաշինկթընի մէջ։ Այս պայմանագրութիւնը հինգ տարի գործադրելի պիտի ըլլայ. վաւերացուելէն տասնըհինգ օր ետքը պիտի կիրարկուի։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Մակտէպուրկէր Զայդունկ, որ սերտ յարաբերութիւններ ունի Գերմանիոյ Նախարարապետի պաշտօնարանին հետ, խօսելով Գերմանիոյ կայսեր անդրանիկ որդւոյն կողմէ Ֆրանսա կատարուելիք ուղեւորութեան մը զրոյցին վրայ, կ'ըսէ թէ Այթէլ և Ատալպէրդ իշխաններուն Բարիզ այցելելը բոլորովին դիպուածական բան մըն էր։ Միեւնոյնը պիտի չըլլայ գահաժառանգ իշխանին մասնակցութեանը Տիէբի ձիարշաւին, ինչ որ կրնայ սխալ մեկնութեանց պատճառ ըլլալ։ Ասկէ զատ, կը յարէ նոյն թերթը, պէտք պիտի ըլլայ նախ գիտնալ թէ իշխանին ուղեւորութիւնը պիտի պատշաճի՞ Գերմանիոյ նախարարապետին քաղաքականութեանը։

ԻՏԱԼԻԱ

Թանի Թղթակիցը հետեւեալը կը հեռագրէ Հռոմէն.— Երեսփ. Ժողովին մէջ կրօնական ուսուցման խնդրոյն վիճաբանութիւնը կ'երեւայ թէ երկար պիտի տեւէ, գէթ մինչեւ յառաջիկայ շաբթուան վերջը։ Օրակարգերը իրարու կը յաջորդեն՝ ցոյց տալու ընդհանուր հակումը մը՝ մասնաւոր օրէնքի մը հաստատմամբ լուծելու այդ հրատապ խնդիրը։ Խորհրդարանական շրջանակներուն մէջ տիրող յուզումին հակառակ, կարելի է գուշակել որ ընկերվարական Պ. Բիսսոլատիի ծրագիրը, վարժարանները բացարձակապէս աշխարհականացնելու համար, պիտի մերժուի։ Բայց խնդիրը ասով բոլորովին կարգադրուած պիտի չըլլայ, վասն զի Նախարարական այն նոր կանոնագիրը, որ կրօնական ուսուցումը կամայական կ'ընծայէ, երեսփոխաններէն մեծ մասին գոհացում պատճառելու երեւոյթը չունի։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիոյ գաղթային Նախարար Պ. Տէրնպուրկ հինգշաբթի օրը ծանոյց ելմտացոյցի յանձնաժողովին թէ կայսրը ջնջած է գաղթային Խորհուրդը։ Այդ Խորհուրդը, 1890ին հաստատուած, կազմուած [illegible] գաղթային Ընկերութեանց ներկայացուցիչներէ։ Պ. Տէրնպուրկ պաշտօնի կոչուած օրէն ի վեր չէր հրաւիրած այդ Խորհուրդը և այնպէս կը նկատէր թէ անոր անդամները աւելի մասնաւոր շահեր նկատողութեան կ'առնէին։ Առողջապահական և գաղթավայրի օրէնսդրական յանձնաժողովները պիտի կատարեն նոյն Խորհուրդին պաշտօնը։

—Ռայխսթակին այն յանձնաժողովը, որ Սակարանի նոր օրէնքը կը քննէ, որոշեց բացարձակապէս արգիլել արմտիքի և ալիւրի վրայ ապառիկ գործառնութիւնները։

Պ. ՊԱՐԹՕԼՏ

Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ խորհրդարանականներէ բաղկացած խաղաղութեան ժողովը խորհրդակցութիւններ կատարեց մօտերս Պերլինի մէջ գումարուելիք համաժողովին վրայ։ Պ. Պարթօլտ վերստին նախագահ ընտրուեցաւ և իրաւարարութեան պաշտպանողիչ ատեանի մը հաստատման մասին Լա Հէյի մէջ տարած ջանքերուն համար Նոպէլեան մրցանակին ամերիկեան ընտրելի նշանակուեցաւ։ Պ. Պարթօլտ ծանոյց որ եթէ իրեն տրուի այդ մրցանակը, ինքն ալ Պ. Ռուզվէլդի պէս խաղաղութեան գործին պիտի յատկացնէ զայն։ Ռիչարտ Պարթօլտ Գերմանիոյ մէջ ծնած է և շատ տարիներէ ի վեր նշանաւոր խմբագիր է Սէն Լուիի մէջ, և այդ պատճառաւ երեսփոխան ընտրուած է։ Մէկ քանի տարի առաջ Վիեննայի մէջ գումարուած միջազգային խաղաղութեան համաժողովին մէջ ալ գործօն դեր մը ունեցած է։

ԵԶԱԿԱՆ ԱՌԻԹ ՄԸ. — Կարդալ Դ. երես

ԱՄԷՆ ՄԱՐԴ ԿԸ ՓԱՓԱՔԻ
ԻՐ ՆԱԽԱՍԻՐԱԾ ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԵՐՈՎ
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՈՒԻԼ
«ՓԱՌՆԱՍ»Ի
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ
Բերա, Մեծ Փողոց, Թիւ 288
ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ
6 հատինէ լուսանկար՝ բլաթինաթիպ 40 ղրուշ
6 հատինէ լուսանկար՝ փայլուն 20 ղրուշ
Գունաւոր լուսանկարներ բնական մեծութեամբ 120 ղրուշ
12 հատինէ լուսանկար՝ բլաթինաթիպ եւ մէկ ակրանտիսման 108 ղրուշ
ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ԽՆԱՄՈՒՆ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԻՒՂԱՆԵՐԿ ՆԿԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՏԱՔՍԻ, ԿՏԱՒԻ ԵՒ ԹՈՒՂԹԻ ՎՐԱՅ
Ն'ուզէ՞ք որ ամէն կերպով գոհ դառնաք, Փութա՛ լուսանկարուիլ ի «Փառնաս»։
24—11

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Միրիւլիւմէրայի աստիճան տրուեցաւ Պաղտատի մէջ Թումբերու շինութեան յանձնաժողովին նախագահ Սէֆէրիզադէ Ապտուրրահման էֆ.ի, Սամիէի աստիճան՝ Կիւմիւլճինէի գաւառին Թղթակցութեանց Տնօրէն օգնական Սէզայի էֆ.ի, Սալիսէի աստիճան՝ Սելանիկի կուսակալութեան հետեւորդ պաշտօնեայ Սալիհ Զէքի պէյի։

ՊԱՇՏՕՆ. — Պաղտատի նահանգին Ազիզիէ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Էրգանա գաւառակին նախորդ գայմագամ Էմին Շիւքրի էֆ.։

— Եանեայի նահանգին Էվգաֆի հաշուակալ անուանուեցաւ Սիվազի նահանգին Էվգաֆի հաշուակալ Մէհմէտ Ֆեհմի էֆ., որուն յաջորդեց Գըրգքիլիսէի Էվգաֆի նախկին Տնօրէն Բէրդէվ էֆ.։

ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆ.— Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Սպառապետի Դրան պիտայք մատակարարող Ելիաս պէյի, Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Կիւմիւլճինէ բնակող բժիշկ Նորկի Մաշըգլի էֆ.ի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՇԵՐԻՒ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐԸ.— Վեհ. Սուլթանին ամէնէն մեծ փափաքը ըլլալով որ Իր կայս. բոլոր հպատակներուն իրաւունքները պաշտպանուին, Նախարարաց Խորհուրդը որոշեց որ Նաիպներու վարժարանին դասախօսութիւնները ընդարձակուին և աւելի կանոնաւորուին, քանի որ կայս. երկիրներու ամէն կողմերը Շերիի տրամադրութիւնները գործադրելու պաշտօն ունեցող Նաիպները, որոնք իրենց գտնուած տեղերու դատարաններուն նախագահի պաշտօնն ալ կը վարեն, պէտք է որ տեղեակ ըլլան նոյն դատարաններուն կողմէ կիրարկուած օրէնքներուն և կանոններուն։ Նախարարաց Խորհուրդին այդ որոշման համաձայն, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Նաիպներու ընտրութեան Խորհուրդը որոշեց որ Նաիպներու վարժարանին մէջ, Իրաւագիտական վարժարանին ուսմանց ծրագրին համաձայն, աւանդուին նաև հողերու, պատժական, առեւտրական, վճռագիրներու գործադրութեան ու դատարաններու կազմակերպութեան օրէնքները և քաղաքային ու պատժական վճռագիրներու խմբագրութիւնը։ Նաիպներու վարժարանին մէջ մինչեւ հիմա աւանդուածներն են իսլամական օրէնսգիտութիւն, Մէճէլլէ և քաղաքային ու պատժական դատավարութեան օրէնքները։ Հողերու օրէնքին ուսուցիչ կարգուեցաւ Էվգաֆի Միւֆեթթիշ Հիւսնի պէյ, քաղաքային դատավարութեան, դատարաններու կազմակերպութեան [illegible] վճռաբեկ ատեանին անդամ Հայտար պէյ, պատժական օրէնքին և պատժական դատավարութեան՝ կրթական նախարարութեան քննիչ Խորհուրդին անդամներէն Աղրիպոզլու Միտհատ պէյ, քաղաքային ու պատժական վճռագիրներու խմբագրութեան՝ ելմտական նախարարութեան փաստաբաններէն Մուսթաֆա Ֆեվզի էֆ. և ծովային ու ցամաքային առեւտրական օրէնքներուն ալ իրաւագիտական վարժարանին շրջանաւարտներէն Սէնիէտտին էֆ.։ Նախապէս աւանդուած դասախօսութիւններն ալ աւելի կանոնաւորուելով ուսուցիչներուն թիւը պիտի աւելցուի։ Վերոգրեալ որոշումներուն կիրառումը արդէն սկսած է։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ կուսակալութիւնը հեռագրեց կրթական նախարարութեան թէ նահանգին կեդրոնին մէջ երկու տարի առաջ հաստատուած վարժապետանոցը ընդարձակելու՝ բարձրագոյն նախակրթարաններու ուսուցիչ հասցնելու վիճակին վերածելու համար. նաև աղջկանց բարձրագոյն նախակրթարանին վրայ ալ երեք դասարան աւելցուելով վարժապետանոցի վերածուի։

ՀԱՑԻՆ ԳԻՆԸ. — [illegible] պաշտօնարանը նկատելով որ կայս. երկիրներու մէջ հունձքերը խիստ առատ պիտի ըլլան, ինչ որ հաստատուած է ստացուած տեղեկագիրներէ, և նկատելով որ ներկայիս մէջ ու ազգային արմտիքներու գիներուն բարձրացումը բնաւ տեղի պիտի չունենայ, գրեց պէտք եղած տեղերը որ հացի գիները իջեցնելու մասին անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնուին։ Նաև իմացուելով որ փռապաններէ ոմանք օրինական կշիռէն պակաս հաց կը ծախեն, այդ մասին ալ մանրամասն քննութիւն կատարելով յանցաւորները խիստ պատասխանատւութեան ենթարկուին։

Բ. ԴՐԱՆ արտաքին Թղթակցութեանց Նոր քարտուղար Լութֆի պէյ, առջի օր Բէյրութէն ճամբայ ելած ըլլալով, այսօր Կ. Պոլիս կը ժամանէ Արեւելեան Ճեպընթացով։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ. — Գերմանիոյ, Ֆրանսայի, Աւստրիոյ, Իտալիոյ, Ռուսիոյ, Ամերիկայի և Պարսկաստանի դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ Տնօրէն Պ. Բէրթիքրարի, որ անցեալ օր Եւրոպա ուղեւորեցաւ, Ընկերութեան մենաշնորհի նոր արտօնութեան մէջ նշանակուած շինութիւնները կատարելու համար հարկ եղած 500,000 ոսկին փոխ առնելու նպատակով գացած է։ Արդէն նոյն Ընկերութեան բաժնետէրերու անցեալ ժողովին մէջ որոշուած էր 11½ միլիոն ֆր.ի փոխառութիւն մը կատարել։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ Վարչութիւնը դեկտեմբերի սկիզբէն մինչեւ յունուարի վերջը (Ն. Տ.) հրապարակէն 10,616 հատ Ռումէլիի երկաթուղիի պարտաթուղթ գնեց, որով մինչեւ հիմա գնուածներով 264,379ի հասած է նոյն վարչութեան արկղին մէջ գտնուած երկաթուղիի պարտաթուղթերու թիւը։

—Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին մէջ իտալացի պատուիրակ Թէոտոլի մարքիզը, երէկ, Աղեքսանդրիայէն Կ. Պոլիս ժամանեց։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ Արապիք շոգենաւը, ուր կը գտնուին 620 ամերիկացի զբօսաշրջիկներ, ուրբաթ օրը Կ. Պոլիս պիտի ժամանէ և կիրակի, Վերին Վոսփորի մէջ պտոյտ մը կատարելէ յետոյ, դէպի Նիւ-Եորք ճամբայ պիտի ելլէ՝ Իզմիր, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ու Նաբոլի հանդիպելով։

ԱՆԹԵԼ ՀԵՌԱԳԻՐ.—Կայս. երկիրներու մէջ քանի մասերուն մէջ և մանաւանդ Հիճազի ու Նէժտի քանի մը տեղերը անթել հեռագրի կայաններ հաստատել որոշուած ըլլալով, հեռագրական ու Թղթատարական վերատեսչութիւնը գերման, ֆրանսական ու իտալական ընկերութեանց պայմաններուն պիտի տեղեկանայ և ասոնց ամէնէն յարմարը ու աժանը պիտի ընդունի,

ԱՐՄՏԻՔՆԵՐԸ.— Ցորենի ներածման մաքսը, որ Կ. Պոլսոյ պէտքերը հոգալու նպատակով առժամաբար ջնջուած էր, յառաջիկայ մարտէն պիտի սկսի նորէն գանձուիլ. նաև ալիւրի տուրքը, հարիւրին տասներեք։

ԵԱԼՈՎԱՅԻ նաւամատոյցէն մինչեւ ջերմուկները երթեւեկելիք ինքնաշարժ կառքերէն մէկը բերուած ըլլալով, մօտերս փորձը պիտի կատարուի։

ԿՈՍՈՎԱՅԻ կուսակալութիւնը պատասխանեց առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ եղած հարցումներուն՝ Սկիւպէն սկսելով և Գալքանտելէնէն անցնելով մինչեւ Կոսթիվար ելեկտրաշարժ թրամուէյի գիծ մը հաստատելու համար խնդրուած մենաշնորհին նկատմամբ։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺ ԿԱՌՔ.—Միխայլիճօղլը Տիմիթրաքի և փաստաբան Նորկիսի էֆ.ները առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն մենաշնորհ խնդրեցին՝ Զանղըրըի, Պալըքի և Էնկիւրիի միջեւ ինքնաշարժ կառքերով ուղեւոր և ապրանք փոխադրելու համար։

ԳՈՆԻԱՅԻ դաշտին ոռոգումը մարտին պիտի սկսի, որով ճարտարագէտները տեղւոյն վրայ քննութեան ձեռնարկած են։

ՇԱՏԱԿԵՐ.— Պոլսոյ Ֆաթիհ թաղին Ադբազարի կողմը Ապտի անուն խահուէճիի մը խանութին մէջ, առջի գիշերը, շատակերութեան բաւական նշանաւոր պարագայ մը տեղի ունեցաւ։ Շատակերը Ֆալիհ Ապտուլլահ, քառասունհինգ տարեկան է՝ նիհար ու վտիտ կազմուածքով։ Նոյն իրիկունը Ապտուլլահ սրճարանը գտնուողներուն ըսաւ թէ իր ուզածին չափ ուտելիք կշտացնող մը եթէ ըլլայ, մեծ բարերարութիւն մը պիտի գործէ։ Հոն գտնուողներէն ոմանք հաւանեցան, Ապտուլլահի ուզած կերակուրները բերել տալով ամէնքն ալ սպառեց, մեծ զարմացում պատճառելով ներկաներուն։ Այդ կերակուրներն էին մէկ օխա հաց, խոշոր աման մը լուբիա, խոշոր աման մը բիլավ, կէս օխա գաւուրմա, կէս օխա արմաւ (Պալըըշ), հինգ գաւաթ ջուր, երեք պնակ մահալլեպի և տասներեք սկահակ աշուրէ։ Ապտուլլահ, ատոնք մարսելէ ետքը, յայտարարեց թէ կատարելապէս կշտացած չէ և դեռ կրնայ ուտել, սակայն սրճարանը գտնուողները քաղաքավարութեամբ դուրս հանեցին զայն։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Ռոտոսթոյէն կը գրեն թէ տեղւոյն նախնական դատարանին անդամ Յովսէփ Ֆախրի էֆ. անձնասպան եղեր է։ Յովսէփ Ֆախրի էֆ. դատարան ներկայացած չըլլալով, նախագահը բարապան մը ղրկեր է անոր բնակարանը՝ բացակայութեան պատճառը իմանալու համար. Բարապանը քանի անգամ դուռը զարկեր է, բայց պատասխան չլսելով, ոստիկանութեան դիմեր է։ Դուռը դարբինի մը բանալ տալով, ոստիկանները անոր սենեակը մտեր են։ [illegible] մը չկար և սակայն անկողինը պարապ էր. վերջապէս պատին մէջ շինուած խոշոր պահարանէ մը գտեր են Յովսէփ Ֆախրի էֆ.ն՝ բարձի մը կռթնած և մէկ քանի ժամէ ի վեր մեռած. առջեւը կրակարան մը դրուած էր լաւ չվառուած ածուխով։ Այդ յուսահատութեան պատճառը յայտնի չէ։ Ռոտոսթոյի մէջ հայ եկեղեցի ու քահանայ չգտնուելով, պուլկար քահանաներ կատարեր են յուղարկաւորութիւնը, որուն ներկայ գտնուեր են տեղական կառավարութեան կողմէ ներկայացուցիչներ։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ. — Անցեալ շաբթու Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերուն թիւն է 292, որոնց 1ը՝ կարմրախտէ, 9ը՝ հարսանիթէ, 1ը՝ կեղծմաշկէ, 5ը՝ ծաղկախտէ, 6ը՝ թիֆոյէ, 32ը՝ հիւծախտէ, 26ը՝ շնչառական գործարաններու հիւանդութիւններէ և միւսներն ալ զանազան ախտերէ։

ՊՈԼՍՈՅ Ֆաթիհի կողմը Նէնի Զէյնէ թաղին իմամ Հաֆըզ Մէհմէտ էֆ.ի մէկ տարեկան աղջիկը, երէկ առտու, պարտէզին մէջ խաղացած պահուն, աւազանը իյնալով խեղդուեցաւ։

— Պոլսոյ կամուրջին գլուխը բեռնակիր մը երէկ կողով մը բանջարեղէն տարած պահուն, կողովը [illegible] կռնակէն ինկաւ և նոյն պահուն անկէ անցնող եօթը տարեկան Ալիշէ անուն աղջկան մը գլխուն գալով վիրաւորեց։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱՆ «Պիր չալըքըրնըն սէյահաթը» անուն վէպին 26, 27, 28, 29, 30, 31 ու 32րդ պրակները՝ Սաատէքի տպարանէն։

ԹԱՏՐՈՆ

ՄՆԱՔԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԸ

Մնաքեան էֆ.ի թատերախումբը, որ թատերական թուռնէ մը կատարելով, նախընթաց օր մայրաքաղաքս ժամանեց, ինչպէս կը լսենք, մտադրութիւն ունի միակ ներկայացում մը տալ Բերա՝ Վարիէթէ թատրոնին մէջ, չորեքշաբթի գիշեր, թատերասէր հասարակութեան փափաքին գոհացում տալու համար։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տ. ՄԱՂԱՔԻԱ Ս. Պատրիարք Հօր ծննդեան տարեդարձը ըլլալով այսօր, փետրուար 12, Ն. Ամենապատուութիւն, այս առթիւ կ'ընդունի եկեղեցական և աշխարհական ծանօթ անձնաւորութիւններու շնորհաւորութիւնները։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ հրաւիրուած է վաղը նիստ գումարել Գալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։

ԲԵՐԱՅԻ Թաղ. Խորհուրդը, գովելի նախաձեռնութեամբ մը, կը ջանայ եռաձայն երգեցողութիւն հաստատել Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ, ինչպէս օրինակը տուին արդէն Պոլսոյ թաղերէն մէկ քանիներ, որոնք կարեւորութեան տեսակէտով Բերայէն շատ վար կը մնան։ Թաղ. Խորհուրդի անդամներէն ոմանք, առանց սկզբունքի խնդիր յարուցանելու, թաղային սնտուկին անձկութիւնը առաջ կը բերէին իբր խոչընդոտ, եռաձայնին հաստատումին։ Սակայն Խորհուրդին բարեջան անդամներէն Արամ էֆ. Հալաճեան խոստացած է անձնուիրաբար կատարել եռաձայնի առթիւ ըլլալիք բոլոր ծախքերը։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀՕՐ կողմէ Տ. Գնէլ Ծ. վրդ. Գալէմքեարեան և Տ. Ղեւոնդ վրդ. Դուրեան այսօր Օրթագիւղի Հայ-Հռոմէականներու եկեղեցին կ'երթան՝ Անտոնեան Միաբանութեան անդամներէն Հ. Դաւիթ վրդ. Զրահեանի յուղարկաւորութեան հանդէսին ներկայ գտնուելու համար։

ՏՆՏԵՍ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ հինգշաբթի օր գումարուեցաւ Գալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ. Ներկայ էին Սիմոն Ֆէրիտ պէյ, Գալուստ Գույումճեան և Աբրահամ Ինճէեան էֆ.ները։ Խորհուրդը զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.— 1. Լիմ և Կասեց անապատներու Պոլսոյ կալուածոց Նախորդ գործակալ Կարապետ էֆ. Սուլթանեան ներկայացաւ և օրինաւորապէս կարգադրեց նոյն կալուածոց մատակարարութենէն իր ունեցած գործառնութեանց հաշիւը և փոխադարձ պէտք եղած ապահովութեամբ վերջ գտաւ այդ հաշուական խնդիրը։ 2. Բուլէճի Հիսարի Թաղ. Խորհրդոյ մէկ գրին վրայ, Խորհուրդը որոշեց իր յաջորդ նստին հրաւիրել նոյն Խորհրդոյ դիւանը՝ եկեղեցւոյ սեփական կալուածոց մասին ներկայացուցած առաջարկութեան վրայ կարեւոր բացատրութիւններ առնելու համար։ 3. Նոյնպէս, Խորհուրդը որոշեց Ակնայ Բինկեան գիւղի եկեղեցւոյն Պոլսոյ կալուածոց գործակալը կոչելով պէտք եղած բացատրութիւնները առնել նոյն կալուածոց մատակարարութեան և նախորդ գործակալի գործառնութեանց հաշուոց մասին, որոնց կարգադրութիւնը խնդրուած էր Վիճակին առաջնորդարանէն։ 4. Խորհուրդը նկատելով որ ազգային տրոց նախորդ հաւաքիչ Միսաք Գէորգեանի գործառնութեանց մասին պաշտօնական յայտարարութեամբ սահմանուած պայմանաժամը լրացած է փետրուարի սկիզբը, և թէ տրոց ընկալագիրներէն բաւական թուով յանձնուած են Պատրիարքարանի, որով հաստատուած է այլեւս թէ 901-1100 թիւերը կրող ընկալագիրներու պրակը կորսուած կամ այրած չէ, ինչպէս յայտարարած էր յիշեալ հաւաքիչը իր պաշտօնէ դադրած պահուն, որոշեց ձեռնարկել կանոնական քննութեան ու գործողութեան՝ կատարելով հարկ եղած բանակցութիւնը անոր երաշխաւորին հետ։ 5. Ղալաթիոյ եկեղեցւոյ պաշտօնեաներէն ոմանց գրով մը ինչ ինչ դիտողութիւններ ըրած էին նոյն եկեղեցւոյ դպրաց դասու [illegible] հաշուոց մասին. Խորհուրդը որոշեց նկատի առնել այդ գիրը, նոյն հաշուոց կանոնական քննութեան առթիւ։ 6. Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ յայտագրին վրայ, Խորհուրդը որոշեց խնդրել Ս. Պատրիարքէն որ հաճի ըստ վարչական հրահանգի՝ յանձնել տալ Գրէտի Լիոնէ դրամատան ի պահ և ի շահագործումն նոյն եկեղեցւոյ պատկանեալ արժեթղթերը, նաև Պատրիարքարանի յանձնուած դրամական գումար և այլ պարտաթղթեր ևայլն։ 7. Խորհուրդը իր դիւանին կողմէ հաղորդուած ծանօթութիւններէն հասու ըլլալով որ հանգուցեալ Ալլահվերտեան Ստեփանի կտակային պայմաններուն և Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ կողմէ ներկայացուած առաջարկութեան մէջ տարբերութիւններ կը գտնուին, որոշեց ինչ ինչ բացատրութիւններ պահանջել նոյն Թաղ. Խորհրդէն և ըստ արդեանց կարեւորը տնօրինել խնդրոյն նկատմամբ։

ՍԱՔՍԵԱՆ կտակի յանձնաժողովը, հանգուցեալ Ալեքսան էֆ. Սաքսեանի Նէնի Մահալլէի Ճեմարան վարժարանի շինութեան համար ըրած կտակին նկատմամբ, հանգուցեալին քրոջ Օր. Սրբուհիի հետ կատարած բանակցութեանց տեղեկագիրը պատրաստելու համար այս առտու հրաւիրուած է նիստ գումարել Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Խորհրդարանին մէջ։ Այս նիստին հրաւիրուած է նաև Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետ Թումիկ էֆ. Սուրէնեան։

ՊԻԼԷՃԻՔԷՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Քաղաքիս կառավարիչ Վսեմ. Օսման փաշա, իր հետ ունենալով ոստիկան-զօրաց հազարապետ պէյը, երէկ, փետր. 6, ազգ. վարժարանը այցելեց։ Ն. Վսեմութիւնը վարժարանին դրանէն Տ. Սիմէոն և Տ. Յովհաննէս քահանաներու, Թաղ. Խորհրդոյ, Հոգաբարձութեան և վարժարանի բոլոր պաշտօնէութեան կողմէ մեծ պատւով ընդունուեցաւ և երգեցիկ տղաներու կողմէ Ն. Վսեմութեան ձօնուած երգ մը երգուելով, առաջնորդուեցաւ ուսումնարան, որուն դրան առջեւ կը սպասէր Առաջնորդ Տ. Թաթուլ Ծ. վ. Դուրեան։ Առաջնորդ Հայր Սուրբը, սիրալիր կերպով ընդունեց Վսեմ. Հիւրը։ Այս միջոցին երգեցիկ խումբը սկսաւ Համիտիէ Մարշը երգել, որ յոտնկայս ունկնդրուեցաւ ներկաներէն։ Յետոյ, վարժարանին այս տարուան շրջանաւարտ կարգէն՝ Պ. Յովհաննէս Ցակոբեան, Ն. Վսեմութեան ուղղեալ բարի գալստեան ճառ մը կարդաց, խիստ տաղտուն առոգանութեամբ և բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Կայսեր արևշատութեան համար։ Վսեմ. կառավարիչ փաշան, այս ուղերձին պատասխանելով, շնորհակալութիւն յայտնեց և յետոյ շեշտեց պէտքը ուսման և գիտութեան, քանի որ առանց ատոնց անկարելի է որ, ըսաւ, օգտակար ըլլաք ձեր համայնքին և հաւատարիմ հպատակներ Պետութեան, և վերջացուց բարեմաղթութիւններով։ Վսեմ. կառավարիչ փաշայի այս խրատականէն վերջ, Տ. Թոթուլ Մ. Վրդ. Դուրեան վարժարանին ուսուցիչները մի առ մի ներկայացուց Ն. Վսեմութեան. Կառավարիչ փաշան յետոյ անձամբ կատարեց բարձր. կարգերու Թուրքերէն և ֆրանսերէն լեզուներու քննութիւնները. Պ. Պ. Յովհաննէս Ցակոբեան և Գրիգոր Շէհիրլեան Թուրքերէնի և Յովակիմ Միզանճեան ֆրանսերէնի մէջ խիստ յաջող պատասխաններ տուին և արժանացան Ն. Վսեմութեան գոհունակութեանը։ Կառավարիչ փաշան յետոյ այցելեց նաև աղջկանց վարժարանն ու մանկապարտէզը։

⁂ Յառաջիկայ Բարեկենդանին, ի նպաստ ազգ. վարժարանին, պարահանդէս մը պիտի սարքուի, վարժարանին սրահին մէջ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Փոխանորդարանի Ազգ. Պատրիարքարանի

Յառաջիկայ Հինգշաբթի օր, Փետր. 14 Տեառնընդառաջի տօնին առթիւ կիրակի և Պատրիարքարանս փակ ըլլալով նոյն օրը կատարելի նշանախօսութեանց պաշտօնական գործողութիւնները Նախորդ չորեքշաբթի (փետր. 13) օրը պիտի կատարուին։ (Կեդր)

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՕՐԹԱԳԻՒՂԻ ԵՌԱՁԱՅՆ ԽՈՒՄԲԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Կը յուսամ թէ, յարգելի Խմբագրապետ, ձեր օգտաշատ թերթին էջերէն անկիւն մը պիտի շնորհէք սոյն երկտողիս, որ պիտի լուսաբանէ կարգ մը սխալ հասկացողութիւններ և անտեղի վիճաբանութիւններ, որոնք տեղի կ'ունենան գիւղիս մէջ ատենէ մը ի վեր։ Այս առթիւ մէկ քանի օր առաջ ալ տեղական թերթի մը մէջ գրութիւն մը հրատարակուած էր իբր լուսաբանութիւն, որ աւելի խեղաթիւրում էր քան ճշմարտութիւն։ Աւասիկ բուն իրողութիւնը։ Ջիլինկիրեան խումբէն գիւղացի ութի չափ երիտասարդներ նամակաւ կ'առաջարկեն թաղականութեան թէ, իրենք կը փափաքին Դպրաց Դաս մը կազմել թաղեցի երիտասարդներու հետ և ամէն կիրակի կանոնաւոր կերպով Եկմալեան միաձայնը երգել եկեղեցիին դպրապետին առաջնորդութեամբ, իսկ տօնական կամ հանդիսաւոր օրերուն՝ եռաձայն երգել Ջիլինկիրեան էֆէնտիի դասաւանդութեամբ և առաջնորդութեամբ։ Ջիլինկիրեան էֆ.ի հակառակորդ քանի մը անձեր, որոնք տեղւոյս թաղային մարմիններու մէջ կը գտնուին, այս առաջարկը լսելնուն պէս կը բարկանան, կանխաւ իրենց կարծիքը չառնուելուն համար։ Այսպէս՝ եկեղեցիին պայծառութեան համար առաջարկուած խնդիրը անձնականութեան կը տանին, առարկելով թէ Ջիլինկիրեան էֆ.ի համակիրները եկեղեցիին շահուն և պայծառութեան համար չէ որ կ'աշխատին, այլ Ջիլինկիրեանը իբր մարդիկ ընդունիլ տալ անպատճառ, հակառակ Մանկունի Սրբազանին անձնական հակառակութեան Ջիլինկիրեան էֆ.ի դէմ։ Այս մասին չեմ ուզեր երկարաբանել, միայն սաչափը կը բաւէ ըսել թէ Մանկունի Սրբազան առաջին անգամ Ջիլինկիրեանի ջերմ համակիր գտնուեցաւ, և մինչև իսկ պիտի երթար Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին պատարագելու Ջիլինկիրեան եռաձայնով։ Չեմ հասկնար թէ ինչո՞ւ համար յետոյ գործը անձնականութեան փոխուեցաւ։ Թէր ու դէմ կարգ մը վիճաբանութիւններէ յետոյ Ջիլինկիրեան էֆ.ի հակառակորդները իր իսկութենէն հանելով խնդիրը, ուղղակի անձնականութեան վերածեցին։ Ատոնք կը կարծեն թէ Ջիլինկիրեան եռաձայնը կ'ուզուի առաջ քշելու գաղափար։ Անձամբ հարցափորձեցի Ջիլինկիրեան էֆ.ի համակիրները, որոնք սապէս կը խօսին. «Մենք Ջիլինկիրեան եռաձայնը բռնութեամբ չենք ուզեր լսել տալ, այլ կ'ըսենք թէ մարզիչը և վարիչը Ջիլինկիրեան էֆ.ն ըլլայ, քանի որ մենք առաջին անգամ անոր աշակերտած, իբր երաժշտապետ զան ճանչցած և անոր մեթոտովը սորված ենք, մանաւանդ որ եւրոպական երաժշտութեան մէջ ունեցած կարողութիւնը անուրանալի է։ Չենք ուզեր ուրիշ մը մեթոտովը դաս առնել։ Եթէ մեր այս առաջարկը ընդունուի՝ լաւ, իսկ եթէ չընդունուի, այդ պարագային մենք կը քաշուինք, արգելք չըլլալու համար միւսներուն կազմելիք խումբին։» Խօսք չհասկցողները նորէն թօ՛ղ պնդեն և անձնականութեան դիմեն։ Իրականութիւնը հոս պարզուեցաւ, որով այլ ևս պէտք չի մնար ճառամարտելու. միայն պէտք է աշխատիլ եկեղեցիի պայծառութեան, առանց ոևէ է շահ ակնկալելու, ինչ որ ժողովուրդին միակ ըղձանքն է, քանի որ չէ ունեցած կանոնաւոր երգեցողութիւն մը մինչև հիմա։

⁂ Կը լսենք թէ եռաձայն խումբ մը կազմելու առաջարկը ընող թաղեցի երիտասարդներ, թւով 25 հոգի, հաւանած են միաձայն երգեցողութիւն կատարել առայժմ և այս առթիւ Դպրաց Դաս մըն ալ կազմած են, որ Պատրիարքարանի կողմէ պիտի հաստատուի։ Դպրաց Դասը փափաք յայտներ է որ Վսեմ. Ցարութիւն էֆ. Չէքի պատուակալ դպրապետութիւնն ստանձնէ։ Թաղ. Խորհուրդը խոստացած է որ յառաջիկային Ջիլինկիրեան էֆ.ն պիտի բերէ, եռաձայնի մէջ մարզելու համար նոր խումբը։ Նորակազմ Դպրաց Դասը պայման դրած է որ եթէ Թաղ. Խորհուրդը չյարգէ իր խոստումը, հրաժարական պիտի տայ, քանի որ իր նպատակն է բազմաձայն երգեցողութիւն կատարել և ոչ թէ միաձայն։

Օրթագիւղ ԹԱՂԵՑԻ ՄԸ

ՕՒԻՔՍԱՆԻ 7րդ թիւը կը պարունակէ հետեւեալ յօդուածները. — Մետաքսի և մետաքսեղէնի հրապարակը [Ամերիկայէ խնդրանք կայ մետաքսի համար]: — Բուրդի աճուրդ: — Բամբակ և բամպակեղէն Մանչեսդրի մէջ: — Խարբերդի վաճառականներուն ձեռնարկութիւնը: — Ֆրենկսի մեթոտին կիրառումը տնտեսակալութեան մէջ: 82 տարի առաջուան վաճառականի մը գրաբար նամակը: — Նմուշներ առեւտրական թղթակցութեան [Գերմ.] — Դասական քրոնիկ: — Առևտրական Բառարան: — Առևտրական լուրեր և հրապարակներ:

ՓՈՒՆՋԻ 23րդ թիւը հրատարակուեցաւ հետեւեալ շահեկան բովանդակութեամբ. — Էջ մը յունական փիլիսոփայութեան պատմութենէն՝ Դանիէլ Գ. Նշանեան: — Բարձս (Արձակ քերթուած) Յովհան Մուսկոֆեան: — Մանուկներու երգ Կաղանդի (Ռոմանսոր) Մկրտիչ Ռէճմեան: — Հարսանեաց հանդէսներու տարօրինակ սովորութիւններ՝ զանազան երկիրներու և ազգերու մէջ՝ Կարապետ Ներկարարեան: — Տօքթ. Վահրամ էֆ. Թորգոմեանի բժշկական տեղեկագիրը: Անկօղէն (Ռոմանսոր քերթուած) Արշակ Խոպէչէրեան: — Հերքում մը՝ Թղթակցէ: Հասցէ՝ Կ. Պոլիս, Պալըք Բազար, Նաֆիա խան, Թիւ 16:

ՀԱՐՍՆԻՔ

ԷՊԼԷԵԱՆ-ԻԲՐԱՆՈՍԵԱՆ

Ընտրեալ և խուռն բազմութիւն մը հարսնեւորներու, երէկ կէսօրէն առաջ լեցուցած էր Բերայի Ս. Երրորդութեան տաճարը, որ նեղ կուգար հեղհեղէ հասնող ծանօթ ընտանիքներու, և առեւտրական դասակարգէն բազմաթիւ անձնաւորութիւններու։ Հարսնեւոր Տիկիններն ու Օրիորդները, իրենց ճոխ արդուզարդերով կ'աւելցնէին սոյն հարսանեկան շքեղ հանդէսին փայլը։ Տաճարը, այս առթիւ, շքեղօրէն զարդարուած էր թաւ և ծանրագին գորգերով, համակ լոյսերու մէջ ողողուն։

Ժամը 10 ու կէսին (Ք. Ե.) տեղի ունեցաւ պսակադրութեան հանդէսը Մանչեսթրաբնակ վաճառական Երուանդ էֆ. Էպլէեանի, վաճառական Մարուգէ էֆ. Իբրանոսեանի աղջկան Օր. Սրբուհի Մ. Իբրանոսեանի հետ, կնքահայրութեամբ Տիգրան էֆ. Թօքաթեանի։

Հանդէսին կը նախագահէր Ս. Պատրիարք Հայրը, իր շուրջը ունենալով Տ. Հմայեակ և Տ. Մովսէս Սրբազանները, վարդապետներ և քահանաներ։ Ձեռնտուութիւնը կատարեց փեսին տանտէր Կէտիկ Փաշայի Տ. Եղիա քահանան, իսկ խրատականը խօսեցաւ աղջկան տանտէր Տ. Արիստակէս քհյ. Ծիլմէճեան։ Արարողութիւններէն ետք Ս. Պատրիարք Հայրը ամուսնութեան վրայ գեղեցիկ տեսութիւն մը ըրաւ ծանրանալով, երկու ամոլներու փոխադարձ կոչման և անոնց պարտականութիւններուն վրայ և վերջացուց բարեմաղթութիւններ ընելով նորապսակ ամոլին երջանկութեան համար և խնդակցութիւններ յայտնելով անոնց ծնողքին և պարագաներուն։

Յետոյ հարսնեւորները առաջնորդուեցան Սըլանիքի շքեղ սրահը, ուր փայլուն ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ։ Ընտիր նուագախումբ մը գեղեցիկ կտորներ նուագեց և հարսնեւորները՝ նորապսակ ամոլին հետ մէկտեղ մասնակցեցան պարերուն։ Ճոխ նախաճաշ մը՝ լիառատ շամփանեայով տրամադրութեանը տակ դրուած էր հարսնեւորներուն, որոնք բաժակներ պարպեցին հարսին ու փեսին կենաց։ Ժամը եւրոպական 2ին հարսանեկան թափօր կազմուեցաւ բազմաթիւ կառքերով և բոլոր հրաւիրեալները գացին Սիրքէճի, վերջին անգամ մը եւս ողջերթ մաղթելու նորապսակ Տէր և Տիկին Ն. Էպլէեանի, որոնք Բարիզ մեկնեցան մեղրալուսինը հոն անցընելու համար, ուրկէ վերջ պիտի երթան Մանչեսթր, ուր հաստատուած է արդէն փեսան։

⁂ Շնորհալի հարսը ընդունեց թանկարժէք նուէրներ և գեղեցիկ ծաղկեփունջեր։ Իսկ բազմաթիւ շնորհաւորական հեռագրեր հասած էին թէ Եւրոպայէ, թէ գաւառներէն և թէ մայրաքաղաքիս արուարձաններէն։

Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին. փեսին ծնողքը՝ Տէր և Տիկին Ռուբէն Էպլէեան և օրիորդք Հրանոյշ, Արուսեակ և Արշալոյս Էպլէեան, Գերովբէ էֆ. Էպլէեան, Տիկին Վերգին Էպլէեան, օրիորդ Թէոփանոյ Թօքաթեան, Տիգրան էֆ. Թօքաթեան և Տէր և Տիկին Յովսէփ Թօքաթեան և Օր.ք Յ. Թօքաթեան. Տիկ. Յուդիթ Թօքաթեան, Տէր և Տիկին Միհրան Կնսարեան, Տէր և Տիկին Ստեփան Կիւլէսէրեան, Տէր և Տիկին Միհրան Սեթեան, Հարսին ծնողքը՝ Տէր և Տիկին Մարուգէ Իբրանոսեան և քոյրը՝ Օր. Զապէլ Իբրանոսեան, Տէր և Տիկին Եփրեմ Իբրանոսեան և Կարապետ ու Միհրան էֆ.ք Իբրանոսեան, Տիկին Վարդուհի Հաճի Բուլթունեան և որդին։ Նաև, Վսեմ. Ռապէր էֆ. Եազըճեան, Բերայի Ընդհ. դատախազ Գաբրիէլ էֆ. Նշանճեան, Եդուարդ էֆ. Գարակէօզեան, Տիրան պէյ Կիւմիւշկերտան, Տիկին Վարդ-Պատրիկ Կիւլպէնկեան, Տէր և Տիկին Ստեփան Աստարճեան, Տէր և Տիկին Յակոբ Էսաեան և Օր. Աղէլինա Էսաեան, Գրիգոր էֆ. Յակոբեան և Օր. Յակոբեան, Արշակ էֆ. Էսաեան, Տէր և Տիկին Մելքոն Եիւզպաշեան և Օր. Էօժէնի Եիւզպաշեան, Սարգիս էֆ. Գուաճեան, Տէր և Տիկին Կարապետ Բալաճեան և զաւակունք, Տէր Տիկին Կարապետ Խօրասանճեան, Տէր և Տիկին Մանաս Բէրզեան, Մ. Բոնար Հէր, Տէր և Տիկին և Օր. Բիցի, Տէր և Տիկին Կարապետ Պասմաճեան, Տէր և Տիկ. Զէօմլէքճի օղլու և ընտանիք, Տէր և Տիկին Միհրան Թօքաթեան, Տիկին Տիգրան պէյ Աճէմեան, Օրիորդք Արաքսի և Զարուհի Աճէմեան, Տէր և Տիկին Բանթոս Բարապօտոս, Եօրտան էֆ. Բարապօտոս, Տօքթ. Ապտուլլահ Շագի պէյ, Տէր և Տիկին և Օր. Ժ. Բինտրոս, Տէր և Տիկին Խաչիկ Զպուքճեան, Տէր և Տիկին Մկրտիչ Մարտիկեան, Տիկին և Օր. Աւետիս Մկրեան, Տէր և Տիկին Հեթում Սեթեան, Անտոն էֆ. Ե. Բաքալեան, Տէր և Տիկին Միհրան Աբրիկեան, Յովակիմ և Ռուբէն էֆ.ք Աբրիկեան, Յովսէփ էֆ. Զպուքճեան, Տէր և Տիկին Սարգիս Թէլֆէճեան, Տէր և Տիկին Անտոն Եավրուեան, Օր. Իսկուհի և Յովսէփ ու Հրանտ էֆ.ք Քիւչիւկեան, Տէր և Տիկին Նշան Լօզմակէօզեան, Տէր և Տիկին Յ. Կիւրճեան և զաւակունք, Մ. Մէտինա, Տէր և Տիկին Կարապետ Եավրուեան, Մ. Իգնատոր Պասմաճեան, Տէր և Տիկին Անտոն Համբարձումեան, Մ. Հիւկօ Տառ, Մ. Բօնրատ Վօկէլ, Տէր և Տիկին Միհրան Իւսյիւքճեան և որդին, Տիկին Յովսէփ Փիւսկիւլճեան, Տիար Հրանտ և Օր. Փիւսկիւլճեան, Յակոբ էֆ. Սաաթճեան, Տէր և Տիկին Գ. Թօքաթեան, Տէր և Տիկին Ս. Թօքաթեան, Տէր և Տիկին և Օր. Սրբուհի Շիշմանօղլու, Օր. Պէշիկթաշլեան, Տէր և Տիկին Յովհ. Զաքըրճեան, Տիար Ներսէս և Օր.ք Արուսեակ ու Սիրանոյշ Միքայէլեան, Տէր և Տիկին Յովակիմ Ֆէրմանեան, Եղիկէլ էֆ. Թօխմախեան, Սամսոնի Իբրանոսեան վաճառատան վարիչ Նշան էֆ. Թահմազեան, Տէր և Տիկին Ցարութիւն Կիրակոսեան, Տէր և Տիկին Մկրտիչ Մարտիկեան, Տէր և Տիկին Կարապետ Գարամանճեան, Տէր և Տիկին Խաչով Լազեան և Օր. Գոհարիկ Շամլեան, Տիար և Օր. Պետրոսեան, Տէր և Տիկին Գաբրիէլ Սրմաքէշեան, Յակոբ էֆ. Սարաֆեան, Տէր և Տիկին Գրիգոր Զպուքճեան, Թօքաթեան և Իբրանոսեան վաճառատան պաշտօնէութիւնները և այլն։

Խմբագրութիւնս այս ուրախ առթիւ իր շնորհաւորութիւնները կը յայտնէ նորապսակ Տէր և Տիկին Ն. Էպլէեանի և երկու կողմի ընտանեկան պարագաներուն։

ԳԷՈՐԳԵԱՆ–ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ

Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին տօնական օրերու երեւոյթը զգեցած էր երէկ, օրուան հայ-լայֆական հարսանեկան հանդէսներուն առթիւ։ Տաճարը ամբողջ շքեղօրէն լուսազարդուած էր և եկեղեցիին արտաքին դուռնէն մինչև ներս՝ աւագ խորանը պարսկական թաւ գորգեր փռուած էին ու երկու դասերուն եռեւի կողմերը յատուկ տեղեր պատրաստուած էին հարսնեւորներուն համար։ Ժամը ութն էր երբ տեղի ունեցաւ պսակադրութեան հանդէսը Արսէն էֆ. Արսէնեան Տան վարիչ և աւագ պաշտօնեայ Արշակ էֆ. Գէորգեանի՝ Օր. Մառի Ալթունեանի հետ, կնքահայրութեամբ Արսէն էֆ. Արսէնեանի։ Հարսնեւորները, չքեղ ու շքեղ, հեզհեղէ կը հասնէին կառքերով և իրենց համար յատկապէս պատրաստուած տեղերը կ'առաջնորդուէին հիւրամեծար Խաչիկ Ալեանաքեան, Յակոբ Իսքէնտէր, Միւռոն Ալթունեան և Յակոբ Ճէվահիրճեան էֆ.ներու կողմէ։

Տաճարը ամբողջ լոյսերու մէջ ողողուած էր երբ սկսաւ «Հալաւօրհնէք»ի արարողութիւնը, նախագահութեամբ քարոզիչ Տ. Հմայեակ Արքեպ. Դիմաքսեանի, որուն շուրջը կը գտնուէին Տ. Տ. Աթարդեան և Տիրայր Մարգարեան Ծ. վրդ.ները, երկու կողմի տանտէրները՝ Շահպազեան և Երէցեան քահանաները, և տեղւոյն երգեցիկ մանուկներու խումբը։ Հալաւօրհնէքէն յետոյ փեսին տանտէր Տ. Յովհաննէս Ա. քհ. Շահպազեան խօսեցաւ խրատականը և հարսին տանտէր Պալաթու Տ. Աբէլ քհ. Երէցեանը կատարեց ձեռնտուութիւնը։ Յետոյ Նախագահ Սրբազանը բեմէն խօսեցաւ գեղեցիկ խրատական քարոզ մը, բնաբան ունենալով Դաւիթ մարգարէին «Որպէս ճնճղուկք միայն ի տանիս և որպէս տատրակ գտնէ զձագս իւր» խօսքը։ Ն. Սրբազնութիւնը նախ բանաստեղծական կերպով նկարագրեց թէ ի՛նչպէս երկինքի մէջ թեւածող ճնճղուկները, այդ սիրուն թռչնիկները, որոնք ոչ խելք ունին և ոչ դատողութիւն, կը շինեն իրենց ընտանիքին համար կատարեալ ու նպատակայարմար բոյն մը։ «Երանելի են այդ սիրուն թռչունները. անոնք իրենց ընտանիքը ունին, իրենց զաւակը և իրենց բոյնը. անոնք թէև մեզի պէս չունին ո՛չ հարսանեկան հանդէս, ո՛չ պար, ո՛չ ցնծում, ո՛չ ուրախութիւն, սակայն անոնք ունին իրենց բոյնը, իրենց ընտանիքին սէրը ու իրենց հոգեհատոր զաւակները։ Անոնք այդ թռչնիկները, գեղեցիկ ու օգտակար օրինակ մըն են մեզի, մարդոց համար։ Քրիստոս իսկ գովեստ ըրաւ անոնց. տեսէ՛ք, ըսաւ, այդ երկինքի թռչունները, անոնք ո՛չ կը վարեն, ո՛չ կը հնձեն, բայց Աստուած կը կերակրէ զանոնք և տեսէք թէ ի՛նչ կ'ըսէ. Թէ առանց Տիրոջ հրամանին թռչունները չեն մեռնիր։ Դաւիթ մարգարէն, այդ մեծ անձնաւորութիւնը, որ այնչափ նեղութիւններու մէջ կ'ապրէր ու ամէն ինչ ունէր. բայց դարձեալ նկատողութեան կ'առնէ այդ թռչուններուն կեանքը ու կ'ըսէ թէ ճնճղուկները իրենց բոյնը շինեցին ու տատրակները տուն տեղ կազմեցին։ Այս թռչունները կարծես թէ մեծ ճարտարապետներ են. որոնք բուռն հովերու դէմ դնող գեղակերտ բոյներ կը շինեն ու կը յարդարեն։ Տ. Հմայեակ Սրբազան անդրադառնալով նորապսակ ամոլին, ահա՛ ըսաւ երկու երիտասարդ ամոլներ որոնք զերդ հաւատացեալ թռչուններ, եկած են միանալու այն խաչին տակ, որ կը բարձրանայ և կը հովանաւորէ Եկեղեցիին բոլոր զաւակները ու կը պաշտպանէ զանոնք։ Այսօր կ'օրհնենք Արշակ էֆ. Գէորգեանի և Օր. Մառի Ալթունեանի պսակը, որոնք պիտի կազմեն ընտանեկան բոյն մը, ուր ամէն խինդ, հաճոյք, ուրախութիւն ու երջանկութիւն կայ. իսկ անկէ դուրս, ո՛վ ամուրի երիտասարդներ, պէտք է գիտնաք թէ, անդունդ կայ, անհատակ վիհ մը, որ կը սպառնայ բոլոր ամուրիներուն։ Փեսան Արշակ էֆ. ծանօթ է արդէն առեւտրական ասպարէզին և ընկերական շրջանակներուն մէջ. ան իր կեանքի ուղին յարդարած, այսօր ալ ընտանեկան բոյնը կը կազմէ, իրեն ամուսին ընտրելով շնորհալի օրիորդ մը՝ Մառի Ալթունեան, որ այժմէն կը խոստանայ պատուաբեր մէկ անդամը ըլլալ այդ նորակազմ բոյնին։ Օրինակը ճնճղուկներէն առէք, սիրելիներ, ու սիրով ու միաբանութեամբ ապրեցէք. այնպէս մը կազմեցէք ձեր բոյնը, որ արտաքին ամէն վտանգներու ու փորձանքներու դիմադրէ և ուր տիրէ սէր ու համերաշխութիւն։ Միշտ ապաւինեցէք խաչին ու անոր հովանիին ապաստանեցէք։ Մենք ամէնքս ալ ուրախ հաւատքով աղօթենք ձեր ընտանեկան բարօրութեան համար։

Եկեղեցական արարողութիւններէն վերջ ներկաները, առաջնորդութեամբ նորապսակ ամոլին Տէր և Տիկին Գէորգեանի, գացին Սըլանիքի ընդունելութեանց սրահը, ուրկէ ներս մտած ատեննին նուագածներու խումբը սկսաւ զուարթ եղանակներ նուագել, ոգևորութիւն մը մտցնելով հարսնեւորներուն մէջ։ Ամէն կողմէ առատօրէն բարեմաղթութիւններ ուղղուեցան նորապսակ ամոլին։ Ճոխ պիւֆէ մը հարսնեւորներուն տրամադրութեան տակ դրուած էր։ Պարերը սկսան յետոյ մեծ ոգևորութեամբ, զորս խիստ յաջողակութեամբ կը վարէր վաճառական Գրիգոր էֆ. Մ. Յակոբեան։ Թէ՛ Եւրոպայէն, թէ՛ գաւառներէն և թէ մայրաքաղաքիս բոլոր արուարձաններէն շնորհաւորական հեռագիրներ և քարտեր հասած էին նորապսակ Տէր և Տիկին Ա. Գէորգեանի։

Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին. — Փեսին մայրը՝ Տիկին Ակիւլինէ Գէորգեան և հարսին մեծ մայրը՝ Տիկին Էֆթիկ Ալթունեան, Արսէն էֆ. Արսէնեան և Օր.ք Ֆիլօմէն ու Էօժէնի Արսէնեան, Տէր և Տիկին Սրապ Ալթունեան, Յովհաննէս պէյ Տատեան, Տէր և Տիկին Յովհ. Թորոսեան, Տէր և Տիկին Լ. Տատւչ, Պ. Ուօլթըր Սիկըր, Պ. Պէնց և Օրիորդք, Տէր և Տիկին Շինտլէր, Յովակիմ և Ռուբէն էֆ.ք Աբրիկեան և Միհրան էֆ. Աբրիկեան, Տէր և Տիկին Անթուան, Տիկին Նաթի, Վահան էֆ. Մաթէոսեան, Տէր և Տիկին Տիրան Պապազեան, Պ. Ռուտոլֆ Բաւնձ, Ցարութիւն էֆ. Գէորգեան, Արմենակ էֆ. Կիւլպէնկեան, Յակոբ էֆ. Ալթունեան և Օր. Եուգինէ Ալթունեան, Միւռոն էֆ. Ալթունեան, Օր. Իսկուհի Քիւչիւքեան, Յովսէփ և Հրանտ էֆ.ք Քիւչիւքեան, Տիկին Սէնէ Հ. Քիւչիւքեան, Հայկ էֆ. Ալչէճեան և Օր.ք Իսկուհի ու Հռիփսիմէ Ալչէճեան, Գրիգոր էֆ. Մ. Յակոբեան և Օր. Փայլունէ Յակոբեան, Թամիկ էֆ. Կեսարեան, Տէր և Տիկին Հրանտ պէյ Ապրօ, Տէր և Տիկին Ատուամալ, Տէր և Տիկին Ժիրայր Մազլըմեան, Տիկին Էպրու Պալըօղեան և Պետրոս ու Հրանտ Պալըօղեան, Օր.ք Էօժէնի և Աւրէնէ Բիւրքճեան և Սամիկ էֆ. Բիւրքճեան, Տօքթ. Թագւորեան, Երուանդ էֆ. Լաթիֆեան և Օր.ք Լաթիֆեան, Յովհաննէս էֆ. Կիւլպէնկեան և Օրիորդք, Օթօն էֆ. Ճիլաճեան, Տէր և Տիկին Էդնա Պէօրէկեան, Տէր և Տիկին Թորգոմ Պէօրէկեան, Տէր և Տիկին Արտաշէս Գավանօզեան, Տէր և Տիկին Համբարձում Գավանօզեան, Տէր և Տիկին Ստեփան Գավանօզեան և Օրիորդ Գավանօզեան, Օր.ք Պասմաճեան, Գասպար էֆ. Թօքաթեան, Օր. Բերկրուհի Ազարիկեան եւ Արամ էֆ. Ազարիկեան, Տէր և Տիկին Օգսէն Բիւրքճեան, Օրիորդ Հերմինէ Պօտուրեան, Արիկ էֆ. Միւպահեաճեան, Հայկ էֆ. Պէօրէկեան, Օր. Վերժինի Փափազեան և Հայկ էֆ. Փափազեան, Տէր և Տիկին Տիգրան Գարամանճեան, Տիկին Աղաւնի Թամայեան, Տիկին Օգսէն Պէօրէկեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Միհրան Բէժհաճեան, Սիրունակ էֆ. Արապեան և Օր. Արապեան, Տէր և Տիկին Կիւրճեան, Օննիկ էֆ. Պօղլեան, Տիկին Տիրուհի Զօրուրեան և Օր.ք Զօրուրեան, Տիկին Վիրգինեա Մանուէլեան և Նուպար Մանուէլեան, Տիկին Ալիքսան Պարթիզպանեան և Մկրտիչ Պարթիզպանեան, Կարապետ էֆ. Քիւրքճիւխանլեան, Երուանդ և Արշակ էֆ.ք Ասլանեան, Անթուան էֆ. Ճիլաճեան, Տէր և Տիկին Թադէոս Նահապետեան, Վահրամ Սալճեան, Գաբրիէլ Սրմաքէշեան, Հրանտ Մ. Շալճեան, Յովսէփ Զպուքճեան, Խաչիկ Սարգսեան, Արամ Պետրոսեան, Հրանտ Փալաեան, Սեդրաք Մազլըմեան և ուրիշ բազմաթիւ հրաւիրեալներ։ Շնորհալի հարսը ստացաւ թանկագին նուէրներ։ Արտասահմանէ, գաւառներէ և մայրաքաղաքէս բազմաթիւ շնորհաւորական հեռագիրներ հասան։

Խմբագրութիւնս այս բարեբաստ ամուսնութեան առթիւ իր շնորհաւորութիւնները կը յայտնէ նորապսակ ամոլին, Տէր և Տիկին Ա. Գէորգեանի և երկու կողմի ազգականներու ու բարեկամներու։

«ԴԱՐՈՒՆ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԳԻՐՔԵՐԷՆ ՄԻՆ»
ՊԱՐԶ ԿԵԱՆՔԸ
Գրեց՝ ՇԱՐԼ ՎԱԿՆԷՐ
Թարգմ. ՅՈՎՀ. ՍՈՒԼԻՔՍԱՆԵԱՆ

Առողջ մտածումներ, բարձր գաղափարներ, ներշնչող օրինակներ, գրական ոճ, խնամուած լեզու, մաքուր տպագրութիւն. — ահա հանգամանքը ՊԱՐԶ ԿԵԱՆՔԻՆ, որուն ֆրանս. և անգլ. տպագրութիւններէն բիւրաւոր օրինակներ ծախուած են Եւրոպայի և Ամերիկայի մէջ։ ՊԱՐԶ ԿԵԱՆՔԸ Կաղանդի և Ծննդեան պատուական նուէր մըն է, որ դարուն «Բարդ կեանք»ին տենդայոյզ ձգտումին հետեւանքով իր այժմէութիւնը բնաւ պիտի չկորսնցնէ։

Էջ՝ 168, գին՝ 3½ ղրշ.։

Դիմել՝ Մր. Բիթի, Պայպըլ Հաուզ, Կ. Պոլիս, կամ Թարգմանիչին՝ Հայունեաց Վարժարան, Ատաբազար, և կամ Կ. Պոլսոյ գրավաճառներուն։ 8—6

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն, փետր. 23)

ԼԵՀԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

ՊԵՐԼԻՆ, 22 փետր. — Աւագաց Ժողովին լեհական խնդրին համար կազմած յանձնաժողովը իր տեղեկագիրը պատրաստեց և հրատարակեց։ Յանձնաժողովը իր տեղեկագրին մէջ կը յայտարարէ թէ ինք կառավարութեան ծրագիրը չուզեր խափանել, բայց սա համոզումն ունի որ 70,000 հեկտար հող գնելով Լեհաստանը կարելի չէ գերմանացնել. գաղթականութեան յանձնաժողովին ալ պէտք չէ մեծ արտօնութիւններ շնորհել։ Եթէ Աւագաց Ժողովը կ'ուզէ քաղաքական նպատակներով կալուածական իրաւունքը փոխել, արմատական միջոցներու պէտք է դիմէ։ Այս պարագաներու մէջ շատ դժուարին է յանձնաժողովին դերը։ Յանձնաժողովին տրամադրութիւնը աւելի յստակ կերպով կ'արտայայտուի յանձնաժողովի անդամներուն հետեւեալ կարծիքներով. — «Լեհական քաղաքականութիւնը կատարելապէս սխալ է։ Հաստատուն կալուած մը պէտք չէ երբեք խլուի։ Գերման նախարարութիւնը լեհական քաղաքականութեամբ կատարեալ յուսախաբութեան պիտի ենթարկուի։ Բրուսիական նախարարները չըցուցուցին դեռ թէ բաց ի այս ընթացքէն ուրիշ աւելի բարեացակամ ընթացք չկար»։ Երկրագործութեան նախարար Բոտտավսքի պատասխանելով այս քննադատութեանց, յայտարարեց թէ «Ընդհանրապէս լեհական կալուածներ պիտի գնուին. գերման կալուածներ պիտի գնուին միայն այն ատեն, երբ գերման կալուածատէրներ սնանկութեան վտանգի ենթարկուած են, որպէսզի այդ կալուածները Լեհացիներուն ձեռքը չիյնան։ Մեծ կալուածատէրերուն և կալուածներուն ձեռք չպիտի դպչի կառավարութիւնը»։ Լեհական ծրագրին նկատմամբ յանձնաժողովի անդամներուն կողմէ չափաւոր փոփոխութիւններ առաջարկուեցան, բայց նախարարը մերժեց ամէն առաջարկ, յայտարարելով որ կառավարութիւնը լեհական կալուածական խնդրին հետեւանքները ստանձնեց, գոնէ 70,000 հեկտար հող գնելու համար։ Չնայելով երկրագործութեան նախարարի բոլոր առաջարկները մերժելուն, յանձնաժողովը 18 ձայնով ընդդէմ 7ի ընդունեց կառավարութեան ծրագիրը։

ՔԱՐՆԷԺԻԻ ՆՈՐ ՆՈՒԷՐԸ

ՊԵՐԼԻՆ, 22 փետր. — Ընտրիւ Քարնէկի, Ռոպէրդ Քոխի անուամբ հիմնելիք հաստատութեան կէս միլիոն մարք նուիրեց։ Այսպէսով առայժմ 800,000 մարքի կը հասնի հաստատութեան դրամագլուխը։ Կը յուսացուի որ այս հաստատութեան հիմնադրութեան պիտի մասնակցին բոլոր գերման Պետութիւնները, մեծ քաղաքներ եւայլն։ Այս հաստատութիւնը պիտի նուիրուի մեծ մանրէաբան Քոխի անուան և անոր գիտութեան մատուցած մեծամեծ ծառայութեանց յիշատակին։ Այս հաստատութեան մէջ ամէն տեսակ դիւրութիւններ պիտի ընծայուին մանրէաբանութեամբ զբաղողներուն և մանաւորապէս հիւծախտի դէմ պայքարող բժիշկներուն։

ՅԵՏՈՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 24 փետրուար. — Սակարանին մէջ տրամադրութիւնները նուազ լաւ էին, վասն զի Մարոքի գործերուն վերաբերեալ զրոյցներ աննպաստ տպաւորութիւն մը գործեցին ո՛չ միայն ֆրանսական Ռանդին, այլ բոլոր արժէթղթերու գիներուն վրայ։ Տարբերութիւնները շատ կարեւոր չեն, վասն զի գործերը ընդարձակ չէին։ Ֆրանսական Ռանդը 15 սանդիմ կորսնցուց։ Օսմ. Միացեալը 96.05 եղաւ։ Քրէտի Լիոնէն 1197էն 1191 իջաւ։ Նիւ-Եորքի մէջ պղինձի գիներուն տկարութեան հետեւանքով Ռիօ Թինթօ 36 ֆր. կորսնցուց։ Լոնտոնի մէջ պղինձի գինը 58.5 էր։ Գալիա Քարաայտըն 442։ Կապարի գինները աւելի տկար են՝ 14։ Լոնտոնի Սակարանին մէջ հանքային բաժնեթուղթերու հաշուեյարդարումը առանց դժուարութեան կատարուեցաւ հարիւրին վեց «Ռէբօռ»ով, սակայն այդ բաժնեթուղթերուն գինները տկար են։ Միջազգային արժեթղթերու մասին գործ չկայ. իսկ ամերիկեան արժեթղթերու գինները հաստատուն են, վասն զի Նիւ-Եորքի մէջ գնողներ կան։ Լոնտոնի մէջ անհատական պանքաներու դրամի զեղչը հարիւրին 3.35 է։

ԼՈՆՏՈՆ. — Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն Ֆինէնշըլ Նիւզի թէ Մ. Նահանգաց ներածումը մեծապէս նուազած ըլլալով, ամերիկեան կառավարութեան հասոյթները այն աստիճան քիչցած են որ հաւանական կը նկատուի թէ Խորհրդարանը հարկադրուի նոր տուրքեր քուէարկել՝ բացը գոցելու համար։

ՓԱՐԻԶ. — Երեսփ. Ժողովին նիստը բացուելէ առաջ ոգեւորութիւն կը տիրէր Մարոքի գործերու մասին տարածուած լուրերու վրայ։ Նիստը բացուելէն արտաքին գործոց նախարար Պ. Բիշօն, Պ. Ժօռէսի հարցապնդումներուն պատասխանելով, ըսաւ թէ Մարոքի եղած փոխառութիւնը պիտի յատկանայ Ալճեզիրասի մէջ որոշուած նպատակներուն։ Պ. Բիշօն ձեռք առնուած զանազան միջոցներու մասին ալ բացատրութիւններ տուաւ։ Պատերազմական նախարար Բիքառ զօրավարն ալ խօսեցաւ։ Պ. Կլէմանսօ վստահութեան խնդիր յարոյց։ Ժողովը 142ի դէմ 362 ձայնով վստահութիւն յայտնեց նախարարութեան։

ՀՌՈՄ. — Իտալիոյ նաւային նախահաշիւը 138էն 152 միլիոն ֆր.ի բարձրացաւ, որուն 10 միլիոնը պիտի յատկանայ առաջին կարգի երկու մեծ զրահաւորներու շինութեան։

— Նաբոլի գտնուող ռուսական նաւաբաժնին հրամանատար Էպրհարդ ծովակալը մէկ քանի սպաներով Հռոմ ժամանեց և կայարանին մէջ ընդունուեցաւ ռուսական դեսպանատան զինուորական կցորդին կողմէ։ Ծովակալը Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորին պիտի ներկայանայ։

ՊԵՐԼԻՆ. — Հաւանական կը նկատուի որ Գերմանիոյ կայսրութեան պանքան քիչ ատենէն դրամի զեղչը հարիւրին 6էն 5½ի իջեցնէ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիոյ Պանքային համար կ'ըսուի թէ իր դրամի զեղչը հարիւրին 4էն 3½ի պիտի իջեցնէ, վասնզի ոսկի շատ կայ։

ՀՌՈՄ. — Նազիի դատը աւարտեցաւ։ Ծերակոյտը, որ Գերագոյն Ատեանի վերածուած կը զբաղէր այդ դատով, իր վճիռը արձակեց։ Նազի իբրև դրամ իւրացնող դատապարտուեցաւ տասներէկ ամսուան և քանի օրուան խցարգելութեան, 250 ֆր. տուգանքի և չորս տարուան զրկումի հանրային պաշտօններէ։ Լոմպարտօ, Նազիի քարտուղարը, անպարտ արձակուեցաւ, վասն զի ապացոյց չկար։ Նազի դատապարտութիւնը մեծ տպաւորութիւն գործեց, մանաւանդ Սիկիլիոյ մէջ, ուր անոր անպարտ արձակուելուն կը սպասէին։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ. — Պատերազմական նախարար Պ. Դաֆդի պատերազմաշունչ զանազան ճառերը տպաւորութիւն մը գործեցին։ Պ. Դաֆդ, երէկ, Պըֆալոյի մէջ խօսելով, ըսաւ թէ Մ. Նահանգները անհրաժեշտաբար պէտք է իրենց ամրութիւնները ամբողջացնեն և բանակը ու նաւատորմը աւելի ամրացնեն, վասն զի տասը տարիէն առաջ Մ. Նահանգները չեն կրնար պատերազմի պատրաստ ըլլալ։

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Նախարարապետը և արտաքին ու ելմտական նախարարները երկրին պաշտպանութեան համար կազմուած յանձնաժողովին առջև խօսեցան։ Նախարարապետը ըսաւ թէ միջազգային կնճռոտութեան մը մասին բնաւ երկիւղ չկայ այս միջոցիս։ Յանձնաժողովը համակարծիք գտնուեցաւ զօրաւոր բանակ մը և մեծ նաւատորմ մը ունենալու պէտքին վրայ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Կէս-պաշտօնական կերպով հերքուեցաւ այն լուրը թէ Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէն որոշած է նախարարապետութենէ հրաժարիլ և թէ Դահլիճի պաշտօնը պիտի շարունակէ նախագահութեամբ Պ. Ասքուիթի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 11/24 Փետրվար		
Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 %	ֆ. կ. Օ. Ո.	104 24½
Ամենէն բարձր գին	»	104 36
Ամենէն վար գին	»	104 24½
Ռումէլի Երկաթուղի գոց	ֆր.	176 25
Ամենէն բարձր գին	»	176 75
Ամենէն վար գին	»	176 —
ԲԱՑՈՒՄ 12/25 Փետրվար		
Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 %	ֆ. կ. Օ. Ո.	104 25
» » » ժամը 7էն ֆ. կ.	»	104 24
Ռումէլի Երկաթուղի	ֆր.	176 50
» » ժամը 7էն	»	176 62½
Քարաֆ Կ. Պոլսոյ	»	432 —
Անատ. երկթ. Պարտ. Ա. սերի	»	521 —
» » » Բ. սերի	»	518 —
» » բաժնեթղթ	Ա. Ո.	16 02½
Շիրքէթի Խայրիէ	»	43 —
Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիէ	»	4 45
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 12
Օսմ. ծխախոտ		19 20
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		8 70
» ժուիսանս		4 30
» պարտաթուղթ		472 —
Թրանսվալ	ֆր.	46 —
Տէրքոսի Ջուրի ընկ.		320 —
Գալիա Քարա Այտըն	ֆ. ֆ.	442 —
Միւթիւէլ պանքա	Օ. Ո.	5 —

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 24 Փետր.

Միացեալ Օսմ. պարտք.) բաց.	Ա. Ո.	96 20
) գոց.	»	96 05
Ռումէլի երկաթուղի	ֆր.	179 75
Թրանսվալ	»	46 50
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	716 —
Ռէժիի բաժնեթուղթ	»	443 —
Գալիա Քարա Այտըն	»	442 —
Օսմ. մաքսատուն	»	— —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	96 97
Քրէտի Լիոնէ	»	1191 —
Ռուսական 5 %	»	96 52
Իտալական Ռանթ	»	— —
Սպանիական արտաքին	»	94 07
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 215
Դրամագլուխ Ֆրանս. Պանքայի	»	3 —

ՄԱԶԵՐՈՒ ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ
Eau Avellane
ՏՕՔԹ. Բ. ԹԷՕՏՕՐԻՏԷՍ ՊԱՇԱ
ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԷ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒԱԾ
Պատրաստուած
Քիմիագէտ ԼԵՈՆ ԻՐԻՆԷԻԻ կողմէ
Արծաթ շքադրամ և պատուոյ վկայական ստացած Աթէնքի 1903ի միջազգային ցուցահանդէսի մէջ

ԱՎԵԼԱՆԻ ՋՈՒՐԸ, գլխու մազերուն, պեխերուն, մօրուքին բնական գոյնը կը վերահաստատէ աստիճանաբար և ամէն երանգներով, և երիտասարդական թարմութիւն ու փայլ կը շնորհէ, մազերուն արմատը զօրացնելով և հերաթափութեան առաջքը առնելով։

ԱՎԵԼԱՆԻ ՋՈՒՐԸ մորթին վրայ բիծեր չի ձգելու առաւելութիւնը ունի։

ԱՎԵԼԱՆԻ ՋՈՒՐԸ կրկին գոյնով է, շագանակագոյն և սեւ։ Իւրաքանչիւր տուփի մէջ բացատրուած է գործածութեան եղանակը յատուկ հրահանգով։

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ, Բերայի մէջ Պօն Մարշէ. — Ղալաթիա, Խալիքօբալըօ դեղարան. — Պէշիկթաշ, դեղարան Բեռզիմ պէյ. — Ֆընտըգլը, դեղարան Թէօտօրիտէս-Պաշա. — Պոլիս, Գասապեան ու Մէզիքի, և Եէնի Ճամի Քեազիմ պէյ դեղավաճառատուները. Ղալաթիա, Թիւնէլի քով, Ժօզէֆ Հիտարի անուշահոտութեանց վաճառատունը. — ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Թէօսօր Սըավրաքի, Բերա Մեծ Պողոտայ Թիւ 146։

Իւրաքանչիւր շիշի գին 25 դահեկան
20—10

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ

50,000,000 Տրախմի

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր ունի Կ. Պոլիս եւ գրասենեակներ՝ Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ կողմը Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սելանիկ, Իզմիր, Պիրէոն, Բաղրաս, Վոլօ, Շիրա, Քալամաթա, Քանէ եւ Քանտիա (Կրէտէ)։

Դրամագլուխին եւ աւանդ ձգուած դրամին ու արժեթուղթերուն արժէքը, Օգոստոս ամսուն, կը համնի 260,000,000 տրախմիի։

Աթէնքի Պանքան կը զբաղի Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններով։ Փոխառութիւններ կ'ընէ վաճառքներու, արժեթուղթերու վրայ և Եւրոպական Թուրքիոյ վրայ քաշուած փոխանակագիրներ կը զեղչէ։

Աթէնքի Պանքան հաշուընթացներ կը բանայ, չէքեր, վարկագիրներ կը հանէ, հեռագրական հրամանով վճարումներ կը կատարէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու և արտասահմանի մէջ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ, թէ՛ մեր հրապարակին և թէ օտար հրապարակներուն վրայ, յաճախորդներուն շատ նպաստաւոր կերպով։

Շատ փոքր վարձքի մը փոխարէն՝ արժեթուղթեր կը պահէ, աւանդի ձեւով և ուղղուած տոկոսը եւ առնուելու պայմանով։ Ամէն կարգի կտրօններ կը գանձէ և զեղչի գործողութիւններ կը կատարէ։ Աթէնքի Պանքան հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրի խորշեր, փոքր վարձքերով։

Աւանդի ճիւղ

Աթէնքի Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի դրամ և արժեթուղթ, սա տոկոսները վճարելով.

Ուղղուած առեն դրամ քաշելու պայմանաւ	3%
Վեց ամսուան համար	3½%
Մէկ տարուան »	4 —
Երկու » և աւելի	5 —

Աւանդ ձգուած դրամները կը վճարուին այն դրամով որով Պանքան ձգուած են։ Տոկոսները կը վճարուին ամէն տարուան Յունուար 2ին և Յուլիս 1ին։

Մասնաւոր տետրակներ՝ 4% տոկոսով

Աթէնքի Պանքան իր յաճախորդներուն մէջ փոքր դրամատէրեր ունենալով և փափաքելով ամէն դիւրութիւն ընծայել, անոնց տրամադրութեան տակ կը դնէ մասնաւոր աւանդներու տետրակներ, որոնց մէջ կրնան արձանագրել առ առաւելն 100 ոսկիի աւանդ գումար մը։ Այդ դրամը 4% տոկոս կը բերէ և մասնակի վճարումներ կը կատարուին, առնուազն զրուշ 52 ոսկեդրամ։ 50—19

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ-ՖԵՐԱՅՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ՂԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ
Դրամագլուխ 130 միլիոն քուրոն, ամբողջովին վճարուած
Պահեստի գումար 37,300,000 քուրոնի չափ։

ԴԼԽԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Վճարումները ոսկեդրամ ըլլալու են։ Ցերեկն զրուշէն վար վճարում չընդունուիր։

Վինըր Պանք-Ֆերայն այսօր հարիւրին 3½ տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վար գումարներու համար իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3։ Սակայն կրնայ տոկոսին առեք իջեցնել կամ աւելցնել, տեղական լրագիրներու միջոցաւ 15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ ամէն ատեն։

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ զգուշացուցէք ու կանխաւ ըլլալիք ազդարարութենէ մը յետոյ, հետեւեալ կերպով.

3 օր	100—150	ոսկի գումարի	համար
6 »	151—300	»	»
10 »	301—500	»	»
15 »	501—1000	»	»
30 »	1001 և անկէ վեր	»	»

Վինըր Պանք-Ֆերայն իրեն կը վերապահէ պանքան դրամ ունեցողներուն հաշիւը կարգադրել, ուղղուած առեն վճարելով տոկոսներն պարունակած գումարը։

Վինըր Պանք-Ֆերայն ինքնաշխատական գումարը պարունակող տետրակ ալ կը յանձնէ անդրադարձեալ առնելով․ բայց այդ պարագային, նշանակուած ինքնամակալը (վէլի կամ վասի) միայն իրաւունք ունի դրամը քաշելու. 50—11

Խնայողական Սնտուկէն զատ, Վինըր Պանք-Ֆերայն կը զբաղի նաեւ սակարանական ամէն գործառնութիւններով։

ԱՀԱՒԱՍԻԿ ԳԻՐՔ ՄԸ

ՈՐՈՒՆ ԱՆՊԱՏՃԱՌ ՊԷՏՔ ՈՒՆԻՔ

ԶՈՐԵՔԼԵԶՈՒԵԱՆ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԵՐԷՆ - ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ - ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ - ԳԵՐՄԱՆԵՐԷՆ

Զ. Տ. Ա. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Զորեքլեզուեան
Խօսակցութիւն
Հայ-Գաղ-Անգղ-Գերմ.

Սոյն կարեւոր գիրքին շնորհիւ կարելի է քիչ ժամանակի մէջ սահուն կերպով խօսիլ և թղթակցիլ վերոյիշեալ լեզուներով։

Զորեքլեզուեան խօսակցութիւնը անհրաժեշտ է ոչ միայն ամէն դպրոցականներու, ըլլան աշակերտ, ըլլան իգական սեռէ, այլ և բոլոր չափահասներու և գործի մարդոց համար, որովհետեւ իր մէջ կը պարունակէ բոլոր կարեւոր խօսակցութիւններն առեւտուրի մէջ, այցելութեանց, ճամբորդութեանց ժամանակ, այլ և այլ արհեստաւորաց հետ եւն. եւն.։

Ի մի բան Զորեքլեզուեանն այնքան պէտքի գիրք մըն է որ անհրաժեշտ է որ ամէն ուսեալ և չափահաս անձ, վաճառական, դասատու, գրագիր եւայլն հատ մը ունենայ դրպանը։ Գին 12 դահեկան։

Գին 12 դահեկան

Կը վաճառուի Պոլսոյ կողմ բոլոր գրավաճառաց քով, Ղալաթիա՝ Նախկին Վրոյրի Թղթավաճառանոցը, Բերա՝ Վայսի քով, Պօն Մարշէն, Կալաթա Սարայի դէմ և Սրլանտոտի քովի լրագրավաճառաց քով։ 10—8

ԲՐՈՎՈՏՆԻՔ

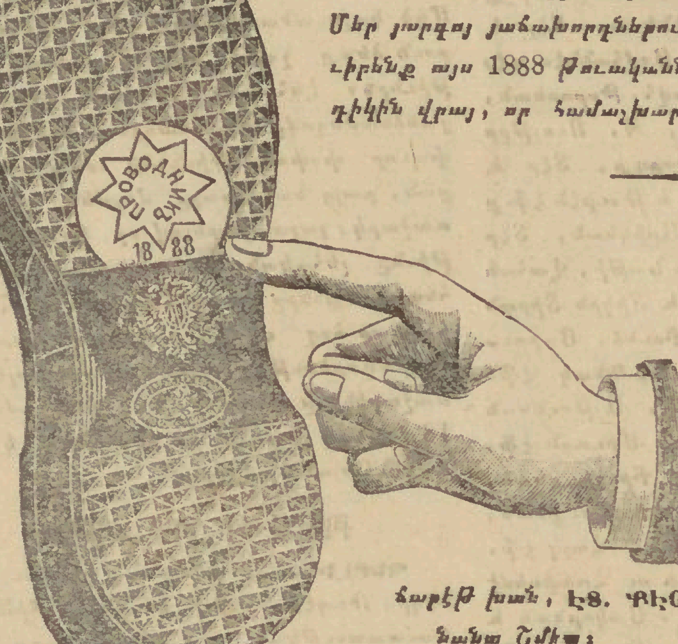

Ռուսական դիմացկուն և վայելուչ լաստիկներ։ Մեր յարգոյ յաճախորդներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք այս 1888 թուականն և մարքան կրող լաստիկին վրայ, որ համաշխարհիկ համբաւ կը վայելէ։

Կը ծախուի կօշիկի գլխաւոր վաճառատուներուն մէջ։

Ընդհ. մթերանոց

Պոլիս, Պէօյիւք Թիհարէթ խան, Էօ. ՔԻՕԼԼԷՐ, յաջորդ Ֆէրտինանտ Շմիտ։ 50—49

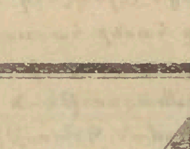

ԹՈՄԱՍ ՕՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հալի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Տիրօ	4311	Հիպպալկօ	1581	Մարքէլլօ	3709	Սարֆօ	1119
Ալէքթ	3607	Տամինօ	938	Հինտու	3720	Մէքսիքօ	3557	Տիրիօ	1735
Անճէլօ	1541	Տաւրօ	2383	Հարպոթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիւլվիօ	119
Աթինօքօ	2277	Տրաքօ	1718	Հումպէրթօ	595	Մոնդէպէլլօ		Ոչէրօ	1208
Գասանօ	1822	Տրիեստօ	504	Իսկօ	2354	Մուցիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Գարգանօ	1264	Էպիքօ	3464	Իտալօ	5540	Նէգօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Գէֆֆալօ	4481	Էլտորատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օտրա	4100	Թազիօ	3327
Գէյրօ	1371	Էրքօլօ	1841	Քլէօ	1053	Անթրացիթօ	4036	Թալէտօ	1470
Գոլֆերօ	1887	Ֆլաւօ	954	Քոլբրինօ	2307	Օքլահոմա	1585	Օւրպինօ	242
Գարէօ	1344	Ֆինլանտա	1828	Քոտզիօ	1700	Օսլէրմօ	1637	Վոլօ	1914
Գազօ	1094	Ֆլամինիօ	349	Լէօ	1053	Ռալօ	510	Վոլօ	1339
Ձիրքայօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէփանթօ	2272	Ռիալտօ	3329	Վ. Քիթուիչ	2391
Սուէթօ	1331	Կալիքէօ	3060	Լիվորնօ	1648	Ռինալտօ	1553	Ռէզա	1350
Գալարատա	4235	Կիկոնիա	1143	Լորէնցօ	3191	Ռալլօ	1613	Զէլա	1201
Գանկօ	2905	Կոզօ	1011	Մալիօ	724	Ռօմէօ	1789	Զարա	
Գարզօ	895	Կլաուտօ	1695	Մարէնկօ	1273	Ռոզարիօ	136	Մայօն	

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած են.

Ալեppo շոգենաւը, նաւապետ Լայխթըն։

Moroffo շոգենաւը, նաւապետ Պօքսէլ։

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուին.

Միfuiso շոգենաւը, նաւապետ Թօրք, մարտ 8ին։

Պլuro շոգենաւը, նաւապետ Արմսթրօնկ, մարտ 17ին։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ

Թիւ 22—24, Բիւյիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—40

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.— 1908ի մարտ ամիսը մտնելուն առթիւ, երբ ոգելից ըմպելիներու տուրքին առաջին վճարումը կը կատարուի, Թուղթոյ Հասոյթներու Ընդհ. Վարչութիւնը կը ծանուցանէ Կ. Պոլսոյ և շրջականներուն մէջ հաստատուած ոգելից ըմպելի ծախողներուն թէ, պարտին փետրուար ամսոյ մէջ վճարել իրենց տուրքը և կանոնական արտօնագիրը ստանալ, ոգելից ըմպելիներու կանոնագրին համաձայն։ Ասկէ զատ կը ծանուցուի թէ, նոր կազմակերպութեան և վերջերեալ կանոնագրին 10րդ յօդուածին վերջին հատուածին համաձայն, պարտին Կ. Պոլսոյ մէջ դիմել ոգելից ըմպելիներու կեդր. Տեսչութեան և Հանր. Պարտքի Վարչութեան պաշտօնեաներուն Արնաւուտգիւղի, Սարըեարի, Պէյքօզի, Սկիւտարի, Գատըգիւղի, Գումգաբուի մէջ, ոգելից ըմպելիի վաճառման արտօնագիրներ ստանալու համար։ Ամէն անոնք որ այդ արտօնագիրը ձեռք չեն բերած յառաջիկայ մարտ 1էն առաջ, և ոգելից ըմպելիի վաճառում կը կատարեն, առանց կանոնական արտօնագրի, փետրուար ամիսը լրանալուն պէս պատժական տրամադրութեանց կ'ենթարկուին, այդ մասին պատրաստուած Օրէնքին համաձայն։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

31/13 փետր. 1908 12—5

* * *

Ազդ.— Հանր. Պարտքի վարչութիւնը կը յիշեցնէ հարկատուներուն թէ անհատներու կողմէ պատրաստուած, փակցուած կամ կախուած և կամ տարբեր կերպով հրապարակաւ ցուցադրուած այն ծանուցումները, որոնք թուղթէ ու խաւաքարտէ զատ ուրիշ բաներու վրայ գրուած են, Դրոշմատուրքի կանոնագրին Թ. յօդուածին 94րդ թիւին մէջ կանխատեսուած տարեկան տուրքերուն ենթակայ են։ Այդ տուրքին վճարումը, նոյն կանոնագրին 55րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, պէտք է կատարուի իւրաքանչիւր ելմտական տարւոյն սկիզբը։ Հետեւաբար՝ հարկատուներուն կը ծանուցուի թէ երկու ամիս պայմանաժամ տրուած է իրենց՝ 1908 մարտ 1էն սկսեալ մինչեւ ապրիլ 30 (Հ. Տ.)։ Այդ միջոցին հարկատուները պարտին ներկայանալ Ղալաթիա Դրոշմատուրքի գրասենեակը, հարկ եղած օրինական ձեւակերպութիւնները կատարելու համար, որոնք կանխատեսուած են Դրոշմատուրքի կանոնագրին Դ. մասին Գ. գլուխին մէջ։ Այդ պայմանաժամը անցնելէ յետոյ՝ տարեկան դրոշմատուրքը չվճարուած բոլոր ծանուցումները ապօրէնի պիտի նկատուին և տուգանք պիտի առնուի իւրաքանչիւր ծանուցումէ, Դրոշմատուրքի կանոնագրին 38րդ յօդուածին համաձայն։ Շփոթութիւն չպատճառելու համար՝ Օսմ. Հանր. Պարտքի վարչութիւնը կը յիշեցնէ հանրութեան թէ տարեկան դրոշմատուրքի այն վճարումները որոնք մինչեւ 1908 փետր. վերջը (Հ. Տ.) կամ 1323 ելմտական տարուան սկիզբը կը կատարուին, միեւնոյն տարուան կը վերաբերին, ի՛նչ որ ալ ըլլայ այն թուականը, ուր կատարուած է վերջին վճարումը։ Ուստի շահագրգռողները, ամէն պարագայի մէջ, 1324 ելմտական տարուան համար նորէն վճարում կատարելու են վերեւ յիշուած պայմանաժամի միջոցին։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

28/10 փետր. 1908 60—8

* * *

Ազդ.—1890ի Օսմանեան 4% փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յիշեալ պարտաթուղթերուն 36րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի Հանր. Պարտքի վարչութեան կեդրոնատեղին, Ծըղալօղլու փողոց, Պոլիս, 1908 փետր. 31/13 մարտին։ 20—10

* * *

Ազդ.—Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանին դասընթացքին հետեւիլ փափաքողներուն թէ այդ հաստատութեան բացումը պիտի կատարուի յառաջիկայ 1908 ապրիլ 2/15ին։ Փափաքողները պարտին հետեւեալ պայմանները լրացուցած ըլլալ.—Առնուազն 17 տարեկան ըլլալու են թեկնածուները։ Տարիքի մասին ո և է զանցառութիւն չպիտի ըլլայ։ Վարժարան ընդունուելու համար սա նիւթերուն վրայ քննութիւն պիտի կատարուի.— 1. Թուաբանութիւն։ 2. Երկրին մէջ խօսուած լեզուներով գրութիւն։ Քննութիւնները թուրքերէն լեզուով պիտի կատարուին։ Մրցման քննութեան համար որոշուած թուականէն առաջ թեկնածուները պարտին իրենց խնդրագիրները յղել Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանի Տնօրէնին և բացման օրը ներկայանալ վարժարան, իրենց հետ բերելով ծննդեան վկայագիր մը, բարի վարքի վկայագիր մը և պատուաստի վկայագիր մը

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Ցանվ. 22/4 փետր. 1908 20—7

* * *

Ազդ.— 1890 ապրիլ 15/27 թուակիր կայս. հրամանագրին ԺԴ. յօդուածին տրամադրութեան համաձայն 1890ի 4% Բրիօրիթէ փոխառութեան պարտաթուղթերու թիւ 23 կտրօնները, որոնց պայմանաժամը 1902 մարտ 1/14ին կ'աւարտի, եթէ երբեք մինչեւ 1908 մարտ 1/14 չներկայացուին, Հանր. Պարտքի Վարչութեան պիտի մնան։ 14—11

ԻԼԱՆ

Խազինէի Խասսաի Շահանէ

Խազինէի Խասսաի Շահանէ ալէօ իտարէսի իչին պիր սէնէի քամիլէ զարֆընտա միւպաեաա օլունաճագ թէնէքէ էտւաթը մէվզջի միւնագասայա վազ օլունմուշտուր։ Թալիպ օլանլարըն չէրաիթը միւթէֆէրրիաթը անլամագ վէ միւնագասայա տախիլ օլմագ իւզէրէ հէր կիւն Խազինէի Խասսաի Շահանէ միւտիւրիյէթինէ միւրաճաաթլարը իլան օլունուր։

Ֆի 6 չուպաթ 323 3—3

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԳՐԷՏԻ ՖՈՆՍԻԷ ԷԺԻՓՍԻԷՆԻ

Պարտաթուղթերուն

Սեղանատէր Պ. Ք. Վլասթարի յառաջիկայ 1908 մարտ 1ի վիճակահանութեան առթիւ, Գրէտի Ֆօնսիէ էժիփսիէնի 3% պարգեւաւոր պարտաթուղթերուն ապահովագրութիւնը կը կատարէ ընդդէմ հարիւրէն հարիւր վճարման։ 1886ին շրջաբերութեան հանուած պարտաթուղթերուն իւրաքանչիւրը կ'ապահովագրէ 5 զրուշի՝ ոսկեդրամ, իսկ 1903ինը՝ մէկ զրուշի՝ ոսկեդրամ։ 8—3

ԵԶԱԿԱՆ ԱՌԻԹ ՄԸ

որմէ հայատառ-ակտո կրնան օգտուիլ՝ հանր. մասնագիտութեան, ուսուցիչներ, ուսանողներ և գործի մարդիկ։ Հետեւեալները անգին, որոնց մէջ շատ մըն ալ չկայ բնաւ գիրքեր կ'ն. փոսթի ծախքը Գրատան վրայ։ «Աղջկան մը սիրտը» 25 զրշ.— «Մեռեալ կինը» 10.— «Բառգիրք Հայ-Գաղ. Ե. Տէմիրճիպաշեան» 15, փառակազմ 20.— «Երկար ապրելու միջոցները»՝ Սաֆրէ 10.— «Պարանգ հագնողը» ակ. —Թաւիշէ 10.— «Ճշմարիտ ոսկեղէն դպրութեան» 2 հատոր 20.— «Էգօ թը Բարի» հայ-Գաղ. 25.— «Մանկութիւն երեւելի արանց» 8.— «Գիտական զուարճալի զբօսանք» 2 հատոր 10.— «Գիտական զուարճալի զբօսանք» 2 հատոր, 10.— «Սեզոնեղեն Իւնիվերսիլ», էջ 422 10.— «Հայք մեր ծաղկագիր», 6.— «Մանր զուարճալիք» 1¼.— «Սեզոնեղեն Դոմեսթիքալ», էջ 354, 15.— «Վարդը», պարզել բարոյախօս, 10.— «Փունջ», ոտանաւոր, Օր. Գալճեան, 10.— «6½ պարտի ժառանգ մնացած ոտնակը», 2½.— «Ընտանեկան բողոքացոյց» 6.— «Այինէի միւնշաաթ», ընդարձակ թուրքերէն և հայատառ, 12.— «Գոնեսբոնսանս զօմերսիալ» ընդարձակ էջ 479. 32.— «Նուագք Եւտերպեայ» ոտանաւոր 2 հատոր, 10.— «Գոնեսբոն սանս զօմերսիալ» անգլի-ֆրանսէ էջ 441. 20.— «Թրնիւ տէ լիվրը (համարտակալ)» էջ 380, 15.— «Կանոնագիր Ռէժիի» 2½.— «Կանոնագիր երկրագ. Պանքայի» 2½.— «Աղաւնիներու մրցանակը» 2.— «Հայր Ջոնգապ Կարկառածեան» 5.— «Բարեկենդանի անկուածները» 1½.—«Սարը ինձու» 20։ Հետեւեալները կէս ԳԻՆՈՎ՝ փոստի ծախքով 7 զրուշ աւելի։ «Աստղիկ և Ադոնիս» 4.— «Կրթութիւնը պարտի օրորոցէն սկսիլ» 5.— «Լուծեալ ազէր» 5.— «Հազար և մի զբօսեցուցիչ վէպեր» Բ. մաս, 7.— «Վարժ. մանկանց» Ա. տիպ 6.— «Թատերական երգարան» 3.— «Միֆֆանը լիանը օսմանի» 4.— «Քնարիկ ժողովրդական» 1.— «Բէհնիւմայի էսէպիտթը Թիւրքիյէ» 6.— «Ներկարարը» 3.— «Կաղանդ կամ Նուէր մանկանց» 2.— «Բարիզի պիր զըզըն հիքեայէսի» 5.— «Դըզըլ վասիյէթնամէ» 15։ Գրատունը թէ՛ այս գիրքերուն և թէ իր միւս հրատարակութեանց փութով և ճշդիւ առաքման պատասխանատու է այն ատեն, երբ յանձնարարութիւնը ուղղակի գրասան ղրկուած է։ Պէտք է զգուշանալ գիրք փոխող կամ չղրկող գրավաճառէ և յանձնակատարէ։ Այս վաճառումը պիտի տեւէ միայն երեք ամիս։ Ամէն յանձնարարութեան հետ ձրի կը ղրկուի՝ մասնաւոր գրացանկ մը, Զ. Թորոսեանի յօրինած ցուցատետր մը և գեղեցիկ քառաբոպալ մը։

ՎԱՐԶՔՈՎ ԳԻՐՔ ԿԸ ՏՐՈՒԻ

Հասցէ՝ Զ. Թորոսեան, գրավաճառ, Պահճէ-Գաբու, Րասիմ Փաշա խան, Թիւ 18, Կ. Պոլիս։ 15—3

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՄՈՐՏԻԶՄԱՆ

1890ի 4% Քոնսոլիտէ օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերուն

36րդ Թիրաժ 1908 փետր. 1/14ին, որ տեղի ունեցած է 1908 յուն. 31/13 փետր.ին։

1901—1950	102851—102900
4451—4500	106951—107000
12901—12950	114451—114500
13401—13450	114551—114600
23801—23850	131951—132000
34651—34700	148751—148800
35801—35850	149201—149250
39851—39900	154951—155000
45751—45800	167401—167450
47851—47900	168101—168150
60751—60800	178751—178800
65601—65650	181501—181550
66801—66850	182651—182700
67351—67400	186301—186350
68251—68300	189351—189400
69501—69550	189401—189450
79451—79500	199451—199500
83001—83050	204451—204500
86751—86800	206851—206900
91251—91300	208201—208250
94201—94250	209501—209550
95501—95550	213001—213050
95651—95700	224201—224250

* * *

Ազդ.— Քոնսոլիտէ 4% օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1904 մարտ 1/14ին աւարտող այդ պարտաթուղթերուն թիւ 24 կտրօնները, ինչպէս նաեւ 1893 փետրուար 1/14ի վիճակահանութեան մէջ ամորթի չահած պարտաթուղթերը եթէ մինչեւ յառաջիկայ փետր. 29/13 մարտ չներկայացուին, չեղեալ պիտի համարուին։ 12—5

Կ. Պոլիս, 15 փետրուար 1908

ԳՐԷՏԻ ՖՕՆՍԻԷ ԷԺԻՓՍԻԷՆ

3% տոկոսաւոր և պարգեւաւոր սոյն պարտաթուղթերուն, 1886ին և 1893ին շրջաբերութեան հանուած, ամորթիզմանի վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1908 մարտ 1ին։ Այս առթիւ Օսմ. Կայս. Պանքան Ղալաթիոյ կեդրոնատեղին, Պոլսոյ իր գործակալութեան և Բերայի իր մասնաճիւղին մէջ կ'ապահովագրէ այդ պարտաթուղթերը, հարիւրին հարիւր վճարուելու (250 ֆրանք) վտանգներուն դէմ, չափաւոր գնի մը փոխարէն 30—12

ԻԼԱՆ

Շիրքէթի Խայրիէնէն

Շիրքէթը Խայրիէ վաբօրլարը իչուն վիրուտ իտէճէք քէօմիւրին վաբօրտան դախիլէսի միւտտէթի միւնգազիյէ օլաճաղընտան վէ էնիրտէն պիլ միւնագասա թալիպինէ իհալէ գըլընաճաղընտան պինաէն թալիպ օլանլարըն բազար իրթէսի վէ բէրշէնպէ կիւնլէրի սաաթ սէքիզտէն օն պիրէ գատար Շիրքէթը մէզքիւրէ մէճլիսի իտարէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Միւտիրիյէթ

Ֆի 28 քեանունը սանի 908 15—9

* * *

Շիրքէթի Խայրիէի չոզհնուերուն խանուէճիւթիւնը աճուրդով վարձակալութեան պիտի տրուի յառաջիկայ 1908 մարտ 1/14էն սկսեալ, երկու տարուան համար (1324 և 1325)։ Անոնք որ կը փափաքին մասնակցիլ աճուրդին, կը հրաւիրուին երկուշաբթի և հինգշաբթի օրերը ներկայանալ Շիրքէթի Խայրիէի Վարչութեան։ Վերջնական աճուրդը տեղի պիտի ունենայ 1908 փետր. 28 հինգշաբթի օրը (Հ. Տ.)։ 5—4

* * *

Զէթ՝ 25000 քիլօ, ռուսական բեւեկնի՝ 2500, անգլիական կտաւատի իւղ եփուած՝ 600 քիլօ, անգլիական կտաւատի իւղ հում 800 քիլօ, տեղական կտաւատի իւղ եփուած՝ 250, սպիտակագեղ (իւթիւպէճ) առաջին տեսակ՝ 8000 քիլօ, սովորական սպիտակագեղ՝ 2500 քիլօ, դեղին ներկ՝ 300 քիլօ, կանաչ ներկ՝ 300։ Սոյն նիւթերուն հայթայթման նախնական նուազուրդը կատարուած ըլլալով՝ վերջնական նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ 1908 փետր. 14/27ին հինգշաբթի օրը, ժամը 10ին (Ը. Թ.) և մինչեւ այն ատեն %ին 5 զեղչ պիտի ընդունուի։

«ԱՐԵՒԵԼՔԻ» ԹԵՐԹՕՆԸ (95)

ԺԱՔ ՊՐԻԷՆ

ԴՐԱՄ ԵՒ ՍԷՐ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՄՕՐ ՄԸ ԱՆՑԵԱԼԸ

Ժ.

Մարիէթի փախուստը և ձգած սպառնական նամակը մեծ վրդովում պատճառած էին հայր Բասքալէի։ Ինչպէս կը յիշուի, այդ նամակը ակնարկութիւններով լեցուն էր և ցոյց կուտար թէ Մարիէթ մասամբ տեղեակ էր իր անցեալին։ Ամբողջ տասնըհինգ կամ քսան տարի, խորամանկ և անխիղճ Բասքալէ շահագործած էր Մարիէթի կացութիւնը, կըրցածին չափ դրամ քաշելով այն անձէն, որոնք կը շահագրգռուէին մանկամարդ աղջկան վիճակին։ Մարիէթ առանց Բասքալէի յանձնուած էր մանկամարձաշխի մը կողմէ, որ այդ աղարակապանին կինը կը ճանչնար։ Մանկամարձաշխին այն ատեն ըսած էր թէ Մարիէթ ո՛չ հայր ունէր և ոչ ալ մայր, բայց գթասիրտ մարդիկ կը շահագրգռուէին անով և ամսական յիսուն ֆրանք պիտի վճարէին, պայմանաւ որ Բասքալէ ու իր կինը իրենց աղջկան պէս լուծնային Մարիէթը։ Արդարեւ այր և կին բարեացակամութեամբ վարուած էին, այնպէս որ մանկամարդ աղջիկը դժբախտ չէր եղած։ Մարիէթի վրայ պարտք չէր դրուած գիւղացիին աշխատութիւններ կատարելու։ Թոյլ տրուած էր որ ծուլութեան ու պչրանքի վարժուի, ինչ որ մասամբ կը բացատրէր իր արագ կերպարանափոխութիւնը Վիէնի մէջ։ Բայց Բասքալէի ծանր սխալը սա բանին մէջ կը կայանար որ բնաւ չէր խոստովանած թէ դրամ կ'ընդունէր Մարիէթի համար։ Արդ՝ հայր Բասքալէ, ամէն տարի, իրաւ վրայ, հազար ֆրանք կը բըղնէր այդ աղջկան անուանն պաշտպանէն։ Այդ գումարէն մաս մը Մարիէթի դրամօժիտը պիտի կազմէր։ Միլոսի կողմէ Ֆօն-Բուվէրդի ջաղացքին մէջ գտնուած նամակները ապացոյց էին այդ բանին։ Մերուկ գիւղացին, որ շատ կծծի էր, իրաւունքները մանկամարդ աղջկան պատմելէ զգուշացած էր։ Մարիէթի դրամով գնած էր ագարակին շուրջը գտնուող հողերը և մնացեալ սառկը պահած էր ջաղացքի մէկ սենեակին գետինը ծածկող քարայատակի մը տակ, գանձ մը ձեւացնելով։ Ամսական այդ կանոնաւոր վճարումներուն և տրուած յաւելուածական գումարներուն շնորհիւ, Բասքալէ կրցած էր իր դիրքը շտկել և շատերու նախանձը գրգռել գաւառին մէջ։ Հետեւաբար դիւրին է հասկնալ թէ ի՛նչ շփոթութեան մատնուած էր Բասքալէ, Մարիէթի անհետացումը իմանալով։ Ոչ միայն տարեկան հազար ֆրանքի կորուստը պիտի ունենար, այլ և խնայած դրամը ձեռքէ պիտի հանէր, եթէ երբեք սոփեստուած ըլլար հաշիւ տալու։

—Ի՛նչ իմացած է Մարիէթ և ո՛վ կրնայ տեղեկութիւն տուած ըլլալ անոր, կը խորհէր Բասքալէ անձկութեամբ։

Ցաջորդ օրը, կրցաւ պատասխան մը գտնել այդ հարցումին։ Քանի մը դրացիներ Միլոսի հետ տեսած էին մանկամարդ աղջիկը, ակներեւ էր թէ Մարիէթ անոր հետ մեկնած էր։ Տարակոյս չկար այդ մասին։ Բասքալէ, որ տեղեակ էր Միլոսի ու Մարիէթի սիրային յարաբերութեանց, ո և է տարակոյս չունեցաւ ալ ասոր։

—Միլօս իմացուցած ըլլալու է ամէն ինչ, առեւ տալով ինծի գրած նամակը։ Երբեք Մարիէթ ինքնիրեն չպիտի գտնէր այդ բանը։ Բայց Միլոսի պէս անպիտանի մը ձեռքին մէջ գործը կրնայ ծանրակշիռ հանգամանք մը առնել։ Ամէն բան ըլլալու կարող է անոր։

Բասքալէի վախը սաստկացաւ։ Քանի մը օր սպասեց, վախնալով որ բարապետին և նոյն իսկ ոստիկանութեան զօրութեան այցելութիւնը կ'ընդունի։ Սա բանին վրայ կը խորհէր միշտ.

—Միլօս ի՛նչպէս կրցած է իմանալ։

Այդ հարցումին ո և է պատասխան չէր կրնար գտնել։ Գիշեր մը, ուր ամէն տեսակ անձկութեանց մէջ թաղուած, քունը չէր տաներ, գաղափար յղացաւ երթալ տեսնելու իր գանձը։ Ան ալ Մարիէթի պէս անհետացա՞ծ չէր միթէ։ Այս գաղափար մըն էր ատ, որուն հաստատ չէր ընծայեր բնաւ, բայց վերջապէս... Ուստի Բասքալէ անշշուկ դուրս ելաւ և դէպ ի ջաղացք ուղղուեցաւ, սովորական զգուշութիւնները ձեռք առնելով։ Սկսաւ զգալ ցանկի մէջ երկայնքին յառաջանալ, որ կը ծածկէր զինքը։ Արդէն մարդ չկար չորս կողմը և մէկուն հանդիպելու վախն ալ չունէր։ Ջրանցքին այդ կողմը ո և է տուն չկար, և անոնք որ աւելի հեռուն կը բնակէին, չէին ուզեր ջաղացքին մօտէն անցնիլ։ Երբ ջուրին եզերքը հասաւ, Բասքալէ ակնարկ մը ձգեց աջ ու ձախ, յետոյ վերադարձաւ և ցանկին ետեւէն դուրս քաշեց երկար տախտակ մը։ Միլոսի կառածին պէս՝ ծերուկ ագարակապանը տախտակ մը և ջաղացքին նախկին գերանները կը գործածէր, ջրանցքը անցնելու համար։ Այսպէս՝ յարմարոյ կամուրջ մը կը պատրաստէր, որուն հաստատումը և լնջումը դիւրին էր, ջրանցքը անցնելէն յետոյ։ Այս անգամ ալ նոյն գործողութիւնը կատարեց առանց դժուարութեան։ Բասքալէ, տեղւոյն վարժ, առանց ո և է վարանումի կը յառաջանար։ Անդունդին վրայէն անցաւ առանց անոր վրայ խորհելու և ջուրին ձայնը լսելու։ Հին չէնքին ներսը հասնելուն պէս, լուցկիի տուփ մը հանեց և մոմ մը վառեց։ Բասքալէ սկսաւ սանդուխներէն վեր ելլել։ Այդ միջոցին եթէ մէկն անցնէր ջրանցքին եզերքէն և աւերակներուն կողմը նայէր, Պրիկ-րօթի ու Միլոսի պէս պիտի տեսնէր որ պզտիկ բոց մը երեք անգամ կը շողար պատուհաններուն տեղ գտնուող բացուածքներուն մէջէն։ Բայց ջաղացքի արկածէն ի վեր ոչ ոք կ'անցնէր հոնկէ։

Բասքալէ ծունկի եկաւ տախտակ քարայատակին վրայ, որ իր գանձը կը պահէր։ Գրպանէն հանեց փոքր գործիք մը, տախտակը տեղէն հանելու համար... Գետին դրուած մոմը, որ հազիւ կը լուսաւորէր ընդարձակ սենեակը և Բասքալէի մարմինը՝ հողին վրայ ծռած, ցնցական ստուերներ կ'արձակէր պատին վրայ... Առաջին ակնարկով իսկ զարմանքի ճիչ մը արձակեց Բասքալէ։ Քանի մը վայրկեան տեղը մնաց գամուած, չհամարձակելով իր գործողութիւնը առաջ տանիլ։ Ցետոյ տեսակ մը կատաղութեամբ սալաքարին վրայ յարձակեցաւ, որ իսկոյն տեղի տուաւ։ Ցետոյ վեր հանեց ձայն ու ճիչ մը արձակեց։ Թաքստոցը պարապ էր. փոքր տուփը անհետացած էր։ Քանի մը վայրկեան Բասքալէ ծնրադիր մնաց այդ պարապ ծակին առջեւ, անշարժ։

Ամբողջ ժամ մը մնաց սենեակին մէջ, վեր վար նայելով և թաքստոցին առջեւ կանգ առնելով։ Երեք անգամ ծնրադրեց և թաքստոցը դիտեց, նորէն պրպտումներ կատարելով։ Բայց չկրցաւ բան մը գտնել։ Բիչ մնաց որ մեծ անխոհեմութիւն մը գործէր։

Մտացաւ թէ ատենը կ'անցնէր, և տեսաւ որ լոյսը կը ծագէր արեւելքի կողմէն։ Բասքալէ գլուխը կ'երերցնէր, ձեռքերը իրարու միացնելով յուսահատական ու ծաղրաշարժ դիրքի մը մէջ։ Ցետոյ սաքի ելաւ, գոչելով.

—Ա՛հ, աւազա՛կ, ապիրա՛տ, թշուառակա՛ն մարդ։ Բայց ի՛նչպէս կրցած է գտնել։

Վայրկեան մը իսկ չվարանեցաւ, այլ անմիջապէս հասկցաւ թէ Միլոսի գործն էր աս։

Շարունակելի)

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՏՈՒՃԵԱՆ